

İHRACAT SEKTÖRLERİ AÇISINDAN BEYAZ RUSYA

TEMEL EKONOMİK GÖSTERGELER GENEL VE SEKTÖREL BİLGİLER

İTKİB GENEL SEKRETERLİĞİ
AR & GE ve MEVZUAT ŞUBESİ

HAZİRAN 2008

İÇİNDEKİLER

I. BEYAZ RUSYA HAKKINDA GENEL BİLGİLER.....	1
Giriş	1
Temel Göstergeler.....	2
Doğal Kaynaklar ve Çevre.....	3
Nüfus Yapısı.....	3
1999 Beyaz Rusya - Rusya Federasyonu Birlik Anlaşması	4
Ekonomi	5
Ekonomide Liberalizasyon Çalışmaları ve Özelleştirme	6
Sektörler	6
Tarım	6
Enerji ve Madencilik	7
İnşaat.....	8
Ulaşım ve Haberleşme	8
Bankacılık ve Diğer Finansal Hizmetler.....	9
Sanayi	9
Beyaz Rusya Tekstil ve Konfeksiyon Sanayii	11
İşadamlarımızın Dikkat Etmesi Gereken Hususlar.....	13
II. BEYAZ RUSYA DIŞ TİCARETİ	14
Yıllar İtibariyle Genel İhracat ve İthalat	14
En Çok İhraç Edilen Ürünler.....	14
En Çok İthal Edilen Ürünler	15
En Çok İhracat Yapılan Ülkeler	15
En Çok İthalat Yapılan Ülkeler	16
III. BEYAZ RUSYA'NIN TEKSTİL VE KONFEKSİYON DIŞ TİCARETİ	18
Beyaz Rusya'nın Tekstil ve Konfeksiyon Dış Ticareti	18
En Çok Tekstil İthal Edilen Ülkeler	20
Beyaz Rusya'nın En Çok İthal Ettiği Tekstil Ürünleri.....	20
En Çok Konfeksiyon İthal Edilen Ülkeler.....	21
Beyaz Rusya'nın En Çok İthal Ettiği Hazırgiyim Ürünleri	22
IV. TÜRKİYE – BEYAZ RUSYA DIŞ TİCARET İLİŞKİLERİ	23
Türkiye - Beyaz Rusya Genel Dış Ticareti	23
Türkiye – Beyaz Rusya Konfeksiyon Dış Ticareti	28
Türkiye – Beyaz Rusya Tekstil Dış Ticareti.....	33
Türkiye – Beyaz Rusya Deri ve Deri Mamülleri Dış Ticareti	36
V. FAYDALI ADRESLER.....	40
VI. YARARLANILAN KAYNAKLAR	41

İhracat Sektörleri Açısından BEYAZ RUSYA

I. BEYAZ RUSYA HAKKINDA GENEL BİLGİLER

Giriş

207,600 km² yüzölçümüne ve yaklaşık 10 milyon nüfusa sahip olan Beyaz Rusya, kuzeyde Letonya ve Rusya Federasyonu, doğuda Rusya Federasyonu ve Ukrayna, batıda Polonya ve Litvanya ile komşudur.

1950'li yıllara kadar bir tarım ülkesi olan Beyaz Rusya, SSCB dönemi sanayileşme politikaları neticesinde bir sanayi ülkesi haline gelmiştir. Ülke, özellikle kamyon, motosiklet, buzdolabı, televizyon, bilgisayar, askeri malzeme ve teçhizat, çeşitli ev eşyaları üretiminde öne geçmiş, SSCB ülkelerine ihracatta bulunmuştur. SSCB'nin dağılmasının ardından, adı geçen ürünleri üretmeye devam etmesine rağmen, bu ürünlerin Beyaz Rusya'nın ihracatındaki payında düşüş olmuştur.

II. Dünya Savaşı'na kadar tarıma dayalı bir ekonomiye sahip olan Beyaz Rusya, savaş sonrası dönemde hızlı bir endüstriyel gelişme göstermiştir. II. Dünya Savaşı ülkenin altyapısının %80'ini, nüfusunun ¼'ünü kaybetmesine neden olan büyük bir yıkım yaratmış; ancak savaş sonrasında sanayileşme hamlesi ile birlikte hızlı bir şehirleşme ve yaşam standartlarında ani bir yükselme gerçekleşmiştir.

Ülke, Sovyet ordusunun 1944 yılında batıya doğru ilerlemesi ile Nazi işgalinden kurtulmuştur. Nazi işgalinden Sovyet ordusu sayesinde kurtuluş ve akabinde yaşanan hızlı ekonomik gelişme nedeni ile Beyaz Rusya ve Sovyet ülkeleri (özellikle Rusya) arasında sıkı bağlar oluşmuştur. II. Dünya Savaşı sonrasında gelişen sanayi sektöründe büyük fabrikalar yoğunlukta olup, üretilen ürünler ülke dışına ihraç edilmiştir. Sektör, hammadde ve ara malları bakımından büyük ölçüde SSCB ülkelerine bağımlı olmuştur. Tarım sektörü ise SSCB döneminde Rusya'ya et, süt ve süt ürünleri gibi hayvancılık ürünlerini ve patates gibi tarımsal ürünleri sağlamıştır.

Temel Göstergeler

Resmi Adı	Beyaz Rusya Cumhuriyeti
Başkenti	Minsk
Yüzölçümü	207,600 km²
Nüfus	9,7 milyon (2007)
Nüfus Artış Oranı	% - 0,4
Ortalama Yaşam Süresi	70,4
Para Birimi	Beyaz Rusya Rublesi
Kişi Başına Milli Gelir (Satın Alma Paritesi)	10,900 \$ (2007)
Enflasyon Oranı	% 8,4 (2007)
Sektörlere Göre GSMH	Tarım % 8,7 Sanayi % 40,6 Hizmet % 51,3
Faal İşgücü	4,3 milyon (2007)
Sektörlere Göre İşgücü	Tarım % 14 Sanayi % 34,7 Hizmet % 71,5
Başlıca İhracat Ürünleri	Makine ve aksamı, maden ve mineraller, gıda, tekstil, kimyasal ürünler.
Başlıca İthalat Ürünleri	Makine ve aksamı, taşıt araçları, kimyasal ürünler, gıda.
Karayolları	94,797 km
Demiryolları	5.512 km

Doğal Kaynaklar ve Çevre

Beyaz Rusya 207,600 km²'lik topraklarıyla kuzeybatısındaki Litvanya'dan büyük, ancak komşuları Ukrayna ve Polonya'dan küçük bir ülkedir. Ülke topraklarının yaklaşık %20'sinin Çernobil faciası sonrasında radyoaktif tortu nedeni ile kirlenmiş olduğu düşünülmektedir.

Ülke toprakları genel olarak düz olup, pek çok göllere ve güneydeki Pripet bataklıkları gibi bataklık arazilere sahiptir. Ülkenin 1/3'ü ormanlık alanlardan oluşmaktadır. Avrupa Kıtasının en geniş ormanlarından biri olan Polonya sınırındaki Belavezhskaja Pushcha Ormanı, kıtasındaki en büyük Avrupa bizonu nüfusuna sahip ormandır.

Karasal iklime sahip olan Beyaz Rusya kuzeydoğu Avrupa'daki en soğuk ülkedir. Başkent Minsk'teki ortalama sıcaklıklar Ocak ayında 5 °C, Temmuz ayında ise 19 °C'dir.

Nüfus Yapısı

Nüfusunun dörtte birini II. Dünya Savaşı döneminde kaybeden Beyaz Rusya, savaş öncesi nüfusuna ülkenin diğer SSCB ülkelerine göre refah içinde olması nedeniyle Rusya'dan aldığı göçlerin de etkisiyle, 1970'lerde tekrar ulaşmıştır. 1993 yılından bu yana ölüm oranları doğum oranlarının önüne geçmiş, nüfus 1993 yılında 10,36 milyon iken, 2001'de 10 milyona düşmüştür. Ülkede nüfus yoğunluğu km² başına 49,2'dir. Sovyet döneminde belirgin bir şehirleşme gözlenmiştir. Kırsal kesimde yaşayanların sayısı 1970'de %57 iken, 2004'te %28'e düşmüştür.

Güncel verilere göre, nüfusun %81'i Beyaz Rus, %11'i ise Ruslardan oluşmaktadır. Ülkede %4 oranında Polonez ve %3 oranında da Ukraynalı nüfus bulunmaktadır. Diğer eski Sovyet Cumhuriyetleri'nde ise, 2 milyondan fazla Beyaz Rus yaşamaktadır. Ayrıca, Polonya'nın doğusunda da önemli Beyaz Rus nüfusu bulunmaktadır. Nüfusun %70'i Rus Ortodoks, %20'si Katolik olarak kayıtlıdır. Küçük Tatar nüfusu ise Müslüman'dır. Ülkede ayrıca küçük Musevi cemaatleri de bulunmaktadır.

Avrupa'daki pek çok ülke gibi, Beyaz Rusya da yaşlanan bir nüfusa sahiptir. Çalışma yaşının altındaki nüfus giderek azalmakta olup, toplam nüfusun % 17'sini oluşturmaktadır. Resmi işsizlik oranı 2006 yılı itibarı ile % 1,6 olmakla birlikte, gerçekte işsizlik oranının çok daha yüksek olduğu tahmin edilmektedir.

1999 Beyaz Rusya - Rusya Federasyonu Birlik Anlaşması

Beyaz Rusya, 25 Ağustos 1991 tarihinde bağımsızlığını kazanmasının ardından Rusya Federasyonu ile bağlarını koparmamaya özen göstermiştir. Sonuç olarak 2 Nisan 1996 tarihinde Rusya Federasyonu ve Beyaz Rusya arasında bir "Birlik Anlaşması" imzalanmıştır. Söz konusu Anlaşma, iki ülke arasında dış politikaların eşgüdümü, önemli uluslararası konularda ortak ilkeler geliştirilmesi, ortak bir ekonomik alan ve ortak pazar oluşturulması; mal, hizmet, sermaye ve işgücünün serbest dolaşımının sağlanması amacıyla 1997 yılı sonundan önce ekonomik reformların uyumlaştırılması ve iki devlet arasında mevcut olabilecek kısıtlama ve engellerin ortadan kaldırılmasını sağlayacak tek bir yasal çerçeve oluşturulmasına yönelik hükümler içermektedir.

Birlik Anlaşması'nın BDT ülkeleri arasında bütünleşmenin en yüksek düzeyde sağlandığı bir yasal düzenleme olduğu, iki ülke arasında güvenlik ve dış politika alanlarında eşgüdüm sağlayacağı ve ekonomik güçlerin birleştirileceği iki ülke tarafları arasında sıklıkla dile getirilmektedir.

1999 yılı Birlik Anlaşması, Beyaz Rusya ve Rusya Federasyonu'nu entegrasyona götüren aşamalardan üçüncüsüdür. Beyaz Rusya ile Rusya Federasyonu arasındaki entegrasyonun ilk adımı 1995 yılında iki ülke arasında bir "Dostluk ve İşbirliği Anlaşması" imzalanması ile başlamıştır. İki ülke arasındaki işbirliğini derinleştiren diğer önemli anlaşmalar ise 1996 ve 1998 yıllarında imzalanmıştır. 1999 yılı Anlaşması eski Sovyet Cumhuriyetleri arasında bugüne kadar yapılmış en geniş kapsamlı İşbirliği Anlaşması olma özelliğini taşımaktadır.

Bu Anlaşma ile Beyaz Rusya pek çok alanda egemenlik hakkını uluslar üstü kurullara devretmiş bulunmaktadır. Bu kurullar, her iki ülke liderlerinden oluşan Yüksek Konsey, Bakanlar Konseyi ve iki meclisli bir parlamentodur.

Yüksek Konsey, Birliğin yürütme organı olup, Birlik bütçesini ve uluslararası anlaşmaları onaylama yetkisine sahiptir. Her bir ülkenin veto hakkı bulunmakta ve Konsey'e başkanlık sıra ile yapılmaktadır. Bakanlar Konseyi, her iki ülkenin başbakanları, dışişleri bakanları, ekonomi ve maliye bakanlarından oluşmaktadır. Bakanlar Konseyi'nin görevi dış politika ve savunma politikalarının koordinasyonu ve para, maliye ve kredi politikalarının uyumlaştırılması da dahil olmak üzere ortak bir ekonomik alan oluşturulmasıdır. Anlaşma uyarınca, Rusya Federasyonu ve Beyaz Rusya bağımsızlıklarını ve ulusal kimliklerini koruyacak ve BM ve diğer uluslararası oluşumlarda ayrı olarak varlık göstereceklerdir.

Ekonomi

Sovyet ekonomisi büyümeye devam ettikçe, Beyaz Rusya sahip olduğu geniş sanayi teşebbüsleri ve uzmanlaşmış kollektif çiftlikleri ile Doğu Bloku içinde önemli bir yer edinmiştir. Ancak, Sovyet ekonomisinin çöküşü ile birlikte bu teşebbüsler ekonomi için büyük bir yük haline gelmiştir. 1992 ve 1998 yılları arasında sanayi sektörünün GSYİH içindeki payı %50,3'ten %36,5'e, tarım sektörünün GSYİH'da %22 olan payı %12,7'e düşmüştür. Sözkonusu dönemde hizmet sektörünün GSYİH'daki payı ise artış göstermiş; 1992'de %27 iken, 1996'da %32,4 olmuştur. 2007 yılı itibarı ile sanayi sektörü GSYİH'ya yaklaşık %40,6 oranındaki katkısı ile ekonominin en önemli sektörüdür. Sanayi sektörünü ulaşım ve haberleşme, ticaret gibi hizmet sektörleri, tarım ve inşaat takip etmektedir.

Beyaz Rusya ekonomisi, 1990 -1995 yılları arasında derin bir durgunluk dönemi yaşamış; üretimde önemli kayıplara uğramıştır. Ancak, Rusya Federasyonu'nun Beyaz Rusya ile yaptığı Anlaşmalar çerçevesinde ülkeye tanıdığı tavizler neticesinde, Beyaz Rusya'nın enerji borçlarının bir kısmını silmesi ve hükümetin ekonomi politikalarının sıkı şekilde uygulanması sayesinde ekonomideki daralma diğer eski Sovyet Cumhuriyetlerinde olduğu kadar şiddetli olmamıştır.

Beyaz Rusya'nın sağladığı ekonomik büyüme ülkenin gerçekleştirdiği önemli yapısal değişimlerin bir yansıması değildir. Çok büyük ölçekli olan ve merkezi olarak kontrol edilen sanayi işletmeleri ekonominin büyük kısmına egemen olmaya devam etmektedir. Ayrıca hükümet, özel kuruluşlar üzerinde önemli bir kontrol mekanizması kurmuştur.

Beyaz Rusya ekonomisi, ihracatının büyük kısmını gerçekleştirdiği Rus ekonomisindeki gelişmelerden doğrudan etkilenmektedir. Global ekonomide yaşanan yavaşlamaya rağmen Rus ekonomisi, iç talep artışı ve yüksek düzeyde seyreden petrol fiyatları sayesinde önümüzdeki döneme ilişkin olumlu bir performans beklentisi yaratmaktadır. Rus ekonomisinin petrole bağlı bir ekonomi olması nedeni ile petrol fiyatlarının seyri hem Rus hem de Beyaz Rusya ekonomisi için önem taşımaktadır. Beyaz Rusya ekonomisi, ülkeye yeterli ölçüde sermaye yatırımlarının yapılmayışı ve yapısal reformların gerçekleştirilmemesi nedeni ile Rusya'daki ekonomik büyümeden tam anlamı ile istifade edememektedir. Bu durum, sanayi sektörünün verimliliğinde anlamlı bir gelişme olmasını engellemektedir.

Batılı pazarlarda rekabet edebilirliğin düşük olması nedeni ile Beyaz Rusya'da güçlü bir ihracat artışı beklenmemektedir. Son zamanlarda belli ölçüde pazar çeşitlenmesi yapılabilmesine rağmen, Beyaz Rusya mallarının gelişmiş ihraç pazarlarına nüfuz etmesinin zor olduğu gözlenmektedir. Bunun gerçekleştirilebilmesi için, dağıtım sistemlerine yatırım yapılması ihtiyacı bulunmaktadır.

Ekonomide Liberalizasyon Çalışmaları ve Özelleştirme

Beyaz Rusya, teşebbüslerinin özelleştirilmesi de dahil olmak üzere, ekonomik reformlar hususunda hızlı bir ilerleme kaydetmemiştir. Ülkede pazar ekonomisine geçiş için bazı ekonomik reformlar yapılmasına rağmen, kamu kuruluşlarının özellikle büyük ölçekli kuruluşların özelleştirilmesi, sekteye uğramıştır. Özelleştirmenin gecikmesi, üretimi ve kaynakların verimli kullanılmasını engellemiştir.

Perakende sektörü yeterli gelişim gösterememiştir. Devletin kısmen özelleştirilmiş durumdaki perakende sektörü üzerindeki fiyat düzenlemeleri yolu ile sağladığı sıkı kontrol, devam etmektedir. Ülkedeki batı tarzı süpermarketlerde satılan ürünler oldukça pahalıdır. Tüketiciler ihtiyaçlarını daha çok karaborsada gidermektedir.

Beyaz Rusya'da kamu mülkiyeti reformu 1991 yılında başlamış olup, halen devam etmektedir. Kamu mülkiyeti reformunun gerçekleştirilmesini teminen yürürlüğe giren bazı kanunlar şöyledir: Kamu Mallarının Özelleştirilmesi Kanunu, Anonim Şirket Kanunu, Limited Şirket Kanunu, Şirketler Kanunu, Mülkiyet Kanunu v.b. 1991 yılı ocak ayında devlet mallarının idaresi ve özelleştirilmesi ile görevlendirilen Devlet Malları Komitesi kurulmuştur. "Kıymetli Evrak ve Borsa Hakkında Kanun" 1992 yılında yürürlüğe girmiştir. Hizmet ve ticaret sektörleri, küçük işletmeler, agro endüstri ve inşaat tesislerinin özelleştirilmesi önceliklidir.

Sektörler

Tarım

Beyaz Rusya tarımsal üretimi içinde hayvancılık çok önemli bir yere sahiptir. Belli başlı tarım ürünleri; hububat, patates, şekerpancarı, keten, et, süt, yumurta, sebzeler, meyveler ve mısırdır.

Ülke, 1986 yılında Ukrayna'da yaşanan Çernobil kazasından sonra tarıma elverişli topraklarının %20'sini kaybetmiştir. Bu topraklar halen üretime ve her türlü kullanıma kapalı bulunmaktadır. Sovyet Dönemi süresince, ülkenin tarım sektörü SSCB'nin kuzeybatısındaki kentlere gıda sağlamıştır. Et ve süt ürünleri gibi hayvancılık ürünleri üzerine uzmanlaşma, diğer Sovyet Cumhuriyetleri'nden yem ithalatının (özellikle hububat) gelişmesini gerektirmiştir. Yem ithalatı sübvansede edilmiştir.

Sovyetler Birliği'nin dağılmasının ve buna bağlı olarak merkezi olarak kontrol edilen arz zincirinin bozulmasının ardından, Beyaz Rusya'nın büyük ölçekli tarımsal işletmeleri verimliliğini kaybetmiştir. Sonuç olarak, toplam tarımsal üretim ciddi düşüş göstermiştir. 1990'ların sonuna geldiğinde tarımsal üretim düzeyi 1989 yılı düzeyinin %65 gerisinde gerçekleşmiştir.

Son beş yıldır sektörde büyüme gözlenmekle birlikte, bu büyüme yeterli düzeyde değildir. Kötü hava koşulları hasatları zaman zaman olumsuz etkilemektedir, ancak birlikte tarımsal üretim geliştirilememesinin asıl nedeni, sektördeki yatırım eksikliğidir. Komşu lkeler Polonya ve Litvanya da aynı hava koşullarına tabi olmalarına rağmen, son 10 yılda gerçekleştirdikleri yeni yatırımlarla kötü hasatları engelleyebilmiştir.

Sovyet döneminden bu yana mülkiyet hakları ile ilgili hiçbir yapısal değişiklik olmamıştır. Toprakta devlet mülkiyeti, devlet tarafından kontrol edilen kollektif çiftlikler ve devlet çiftlikleri uygulamaları devam etmektedir. Söz konusu çiftlikler verimsiz çalışmakta olup, maliyetlerini karşılayabilmek için devlet desteğine ihtiyaç duymaktadır. Tarımsal üreticilere destek fonu, 2005 yılında yaklaşık 748 milyon \$ tutarında destek sağlamıştır. Ayrıca doğrudan kredi yolu ile verilen daha ileri düzeyde destekler de mevcuttur.

Ülkede zel çiftlikler bulunmamakla birlikte, devlet çiftlikleri ve kollektif çiftliklerdeki çalışanların kendilerine üretim amaçlı tahsis edilen kk topraklarda tarımsal üretim yapmalarına izin verilmektedir. Bu şekilde yapılan üretim toplam çiftlik üretimine önemli bir katkısı olmaktadır. (Bitkisel retim %85'i, patates üretiminin %90'ı, et ve süt üretiminin üçte biri) Yeniden yapılandırmanın gerçekleştirilmemesi nedeni ile sektöre yeni yatırımlar ekilememektedir. Sonuç olarak sektör, yakıt, makine gibi anahtar girdilerin eksikliğinden kaynaklanan sorunlar yaşamaktadır. Beyaz Rusya önemli miktarda ayçiçek tohumu, bitkisel yağ ve kaliteli buğday ithalatçısı bir ülkedir. Bu rnlerde Türkiye'nin ihracat imkanı bulunmaktadır.

Enerji ve Madencilik

Beyaz Rusya az miktarda petrol ve kömür yataklarına sahiptir. Ülkedeki tebeşir, alçıtaşı ve alüminyum kaynakları, inşaat sanayi tarafından kullanılmaktadır. Ayrıca, kimya ve gübre sanayileri sınırlı miktardaki demir ve demir dışı metal cevherlerinden ve fosfat kaynaklarından faydalanmaktadır.

Dikkate değer ölçüde rafineri kapasitesine sahip olan Beyaz Rusya, aynı zamanda enerji ihracatında önemli bir rota üzerinde bulunmaktadır. Ancak, rezervleri ihtiyaçlarının çok altındadır. Bundan dolayı, ülke enerji yönünden dışa bağımlıdır. Ülkenin petrol ihtiyacının %98'i, kömür ihtiyacının ve elektrik ihtiyacının tamamı ülke dışından karşılanmaktadır. lke, doğalgaz ve petrol ihtiyacını Rusya Federasyonu'ndan karşılamakta olup petrol ve doğalgaz

alımında bu ülkeden tercihli muamele görmektedir. Ülke, elektrik ihtiyacını Rusya Federasyonu ve Litvanya'dan karşılamaktadır.

Beyaz Rusya tahmini olarak 160 milyon ton petrol ve 16 milyon metreküp doğalgaz rezervlerine sahip olmasına rağmen, sahip olduğu kaynakların çıkarılması oldukça güçtür. Ülkenin rezervleri ihtiyaçlarının yalnızca %10'unu karşılamaktadır.

2000 yılından bu yana ham petrol ithalatı hızla artış göstermiş; buna bağlı olarak iki petrol rafinerisindeki üretim ve AB pazarlarına ihracat da artmıştır. Rafine petrol ihracatı gelirleri, ham petrol ithalatı tutarını aşmıştır.

İnşaat

1990'lı yılların başlarında, bağımsızlık sonrası yaşanan ekonomik gerileme, inşaat sektörünü önemli ölçüde etkilemiştir. Hükümet tarafından 1996 yılında başlatılan ucuz kredi politikası sektörde yeniden düzelmeyi başlatmıştır. Sektör, 2002 ve 2004 yılları arasında çift haneli oranlarda yıllık büyüme sağlamıştır. Bu büyüme artışı inşaat sektörü üretiminin 2002-2004 döneminde %40 üzerinde artması sonucunu doğurmuştur. Sektörün GSYİH'ye katkısı 2004 yılında %8'in biraz altında olmuştur.

Hükümet yüksek büyüme oranı ve düşük işsizliğin sağlanması olarak belirlediği başlıca politikalarını gerçekleştirmek üzere inşaat sektörünü desteklemektedir. Ancak gerekli reformların gerçekleştirilmesinde yaşanan gecikme ve özel sektör yatırımlarının yetersizliği nedeni ile inşaat sektöründe hala sorunlar gözlenmektedir. Kamu kesimi sektörde önemli rol oynamaya devam etmektedir.

Ulaşım ve Haberleşme

55 bin km uzunluğunda karayoluna sahip Beyaz Rusya, doğu Avrupa'da 3 ana otoyolun (Polonya sınırındaki Brest kentini Moskova'ya bağlayan M1; Riga, Vitebsk, Mogilev ve Kiev kentlerini bağlayan M20; güney sınırındaki Brest'ten Rusya'ya uzanan M13) kesiştiği önemli bir noktada yer almaktadır. Yaklaşık 5,500 km uzunluğunda demiryolu ağına sahip olan ülkede, ayrıca 6 adet bölgesel havaalanı ve Minsk ve Brest kentlerinde 2 adet uluslararası havaalanı bulunmaktadır.

Beltelecom ülkedeki tek sabit telefon hattı sağlayıcısı olup, ayrıca ana internet servis sağlayıcısıdır. Telefon ağı yeni yeni modernize edilmekte olan Beyaz Rusya, mobil iletişim gelişiminde çoğu geçiş ekonomilerinin gerisinde kalmıştır. Ancak yine de mobil telefon son yıllarda hızla yaygınlaşmıştır.

Bankacılık ve Diğer Finansal Hizmetler

Beyaz Rusya, SSCB'nin dağılmasının ardından 1991 yılında bankacılık sistemini yeniden yapılandırmış ve Sovyetler Birliği'nin devlet bankasının Beyaz Rusya şubesi olan Gosbank'ı ülkenin Merkez Bankası'na (National Bank of Belarus NBB) dönüştürmüştür. Ülkenin 1991 yılında bankacılık sektöründeki devlet tekelinden uzaklaşmasına rağmen, Merkez Bankası ve ticari bankalar üzerindeki hükümet etkisi devam etmektedir. Sermaye yeterliliğinin 1997'de 2,3 milyon \$'a yükseltilmesi, bazı likidite yetersizliği içinde olan bankaların kapanmasına, bazı bankaların da birleşmesine neden olmuştur. Ülkedeki 31 ticari banka, ya devlet kontrolünde ya da devlet mülkiyetindedir. Belarusbank ve Belagroprombank, ülkenin en büyük iki bankasıdır.

Hükümet tarafından seçilmiş işletmelere düşük faizli kredi kullanılması bankacılık sisteminde yaygın bir uygulamadır. Bu şekilde verilen tavsiye kredileri 2004 yılında ticari banka kredilerinin yarısını oluştururken, GSYİH'nın da %3,4'üne tekabül etmiştir. Bu durumun devam ettirilmesi ve bankacılık sektöründe kökten bir yeniden yapılandırmanın önlenmesi adına, hükümet tarafından bankacılık sistemine sıklıkla finansal destek sağlanmaktadır.

Bankacılık sektörü çok sayıda büyük bankanın hakimiyeti altındadır. Bunlardan dördü eski Sovyet dönemi uzmanlaşmış bankaları olup, ticari bankacılık sektörünün toplam ödenmiş sermayesinin ¾'ünü oluşturmaktadır. IMF, bankaların kurumsal müşterilerinin çoğunluğunun karlılıklarına ilişkin endişelerini dile getirmektedir. Söz konusu endişeler, kurumsal müşterilerin yabancı döviz cinsinden borçlanıp ruble kazanıyor olması ve buna bağlı olarak bankacılık sektörü risklerinin bir kriz halinde daha da artacak olmasından kaynaklanmaktadır.

Bankacılık haricindeki finans sektörü küçük boyuttadır. Sigortacılık sektörü ve sermaye piyasası değişken yasal düzenlemeler ve yüksek düzeyde hükümet müdahalesi nedeni ile yeterli gelişim gösterememiştir. Merkez Bankası tarafından çıkarılan Hazine bonoları ve kısa vadeli ticari kağıtlar tek önemli menkul kıymetlerdir.

Sanayi

SSCB döneminde sanayi sektöründe faaliyet gösteren büyük fabrikalar diğer Sovyet Cumhuriyetleri'nden getirilen ham maddeleri işleyerek yeniden bu ülkelere ihraç etmekle görevliydi. Sovyetler Birliği'nin en önemli sanayi merkezlerinden biri olan Beyaz Rusya özellikle araçlar, ev eşyaları ve askeri ekipman üretiminde uzmanlaşmıştır. SSCB'nin dağılmasının ardından geleneksel ekonomik bağların ve tek Ruble alanının bozulması ülkede geçiş dönemi sıkıntlarına yol açmıştır. Bu durum, sanayi ürünlerinin ihracatına

dayalı Beyaz Rusya ekonomisini zayıflatmıştır. Bağımsızlığı izleyen ilk dönemde, reel sanayi üretimi önemli ölçüde düşmüştür. Rusya'daki hammadde ve enerji fiyatlarının dünya fiyatlarına yaklaşması özellikle yoğun biçimde bu girdilere bağımlı olan kimya ve makine sanayilerinin üretim kaybına uğramasına neden olmuştur.

İmalat sektörlerinde yaşanan sıkıntılar, verimliliğin artırılması çalışmaları, devlet tarafından uygulanan ucuz kredi politikası ve Rusya ile imzalanan gaz ve petrol karşılığında sanayi ürünleri satılmasına yönelik anlaşmaların yürürlüğe girmesi gibi olumlu gelişmeler sayesinde, 1996 yılında sona ermiştir. 90'lı yılların ikinci yarısından sonra imalat sanayii eski Sovyet arz zincirinin yeniden oluşması ile birlikte canlanmıştır.

Sanayi sektörü yüksek iç talep ve olumlu dış ekonomik gelişmelerden yararlanmaya devam etmektedir. İç talep artışı, gıda işleme sektörünü olumlu yönde etkilerken, dış ekonomik gelişmeler ise makine inşa ve petrol gibi anahtar sektörlerin gelişmesini olumlu yönde etkilemiştir. Petrokimya sanayi, ülkedeki iki petrol rafinerisinin son yıllarda Rusya'dan elde edilen ucuz ham petrolü işleyerek rekor yükseklikte fiyatlardan ihraç etmesi sonucunda giderek önem kazanmıştır.

Yine de, başlıca sınai işletmeleri üzerindeki sıkı devlet kontrolü nedeni ile sanayi sektörünün yeniden yapılandırma düzeyi ihtiyacın çok gerisinde kalmıştır. Sektöre yapılan yatırımlar yetersiz düzeyde olup, makine parkları ve envanteri eskimiş durumdadır. 2005 yılı ortası itibarı ile toplam sınai üretimin yaklaşık %40'ı tamamı devlet mülkiyetindeki işletmeler tarafından gerçekleştirilmektedir. Üretimin %50'lik kısmı ise kısmen devlete ait olan ve gerçekte devlet kontrolü altında olan işletmeler tarafından gerçekleştirilmektedir.

Devlet, Sovyet döneminden kalan büyük ölçekli sınai işletmelerin modernleştirilmesinde acele etmemektedir. Bunun yerine sektörde büyümeyi sağlamak amacı ile ucuz enerji girdisi sağlamaktadır. Sanayi sektöründe faaliyet gösteren işletmeler tehlikeli finansal koşullar altında üretim yapmaktadır. Kamu işletmelerinin zarar etmesinin başlıca nedeni hükümet tarafından işletmeler üzerinde uygulanan baskılardır. Bu baskılar; ücretlerin artırılması, fiyat artışlarının tüketicilere yansıtılmaması ve istihdam artışı sağlaması nedeniyle rekabetçi olmayan sektörlerde üretimin devamının sağlanması gibidir.

Beyaz Rusya Tekstil ve Konfeksiyon Sanayii

Beyaz Rusya'daki tekstil ve konfeksiyon sektörü genelde küçük ve orta ölçekli işletmelerden oluşmaktadır. Beyaz Rusya tekstil, hazır giyim ve deri sanayilerinde 2005 yılı itibariyle toplam 102 firmanın faaliyet gösterdiği ve bu firmalarda yaklaşık 98 bin personelin istihdam edildiği rapor edilmektedir. Bu firmaların hemen hemen hepsi, bir devlet kuruluşu olan Belleprom çatısı altında örgütlenmiştir. Belleprom, Beyaz Rusya tekstil, örme, dokuma, ayakkabı ve deri işleme sektörlerinden firmaları bünyesinde bulundurduğundan, aynı zamanda en geniş sektör temsil gücüne sahip kuruluş olma özelliğine de sahiptir.

	İşletme Sayısı	İstihdam Edilen İşçi Sayısı	Belleprom Toplam Üretimindeki Pay %
Tekstil Sektörü	20	30,000	39
Örme Sektörü	14	22,000	17
Dikim Sektörü	27	24,000	24
Deri ve Ayakkabı Sektörü	41	22,000	20
TOPLAM	102	98,000	100

Kaynak : Belleprom Resmi Web Sitesi

Beyaz Rusya Devleti, son dönemde ağırlaşan uluslararası rekabet koşullarına paralel olarak, tekstil, hazır giyim ve deri mamülleri sektörlerinde faaliyet gösteren firmaları aşağıdaki desteklerle teşvik ederek bu sektörlerin rekabet gücünü artırmaktadır:

- Vergi Ödemelerinde Erteleme
- Vergi Ödemeleri Kredileri
- Düşük Faizli Sektör Destek Kredileri
- Düşük Fiyatlı Enerji Tarifeleri
- İthal Girdi ve Hammaddelerde Gümrük Vergisi ve KDV Muafiyeti

Beyaz Rusya’da pazar ekonomisi henüz yerleşmemiş olsa da tüketim alışkanlıkları gelişmektedir. Ülkenin milli gelir büyümesi, özellikle son yıllarda çok yüksek oranlarda gerçekleşmiştir. Son dönemde artan inşaatlar, birbiri ardınca açılan süpermarketler, kredi kartı kullanımının yaygınlaşması, toplumdaki dönüşüme işaret etmektedir.

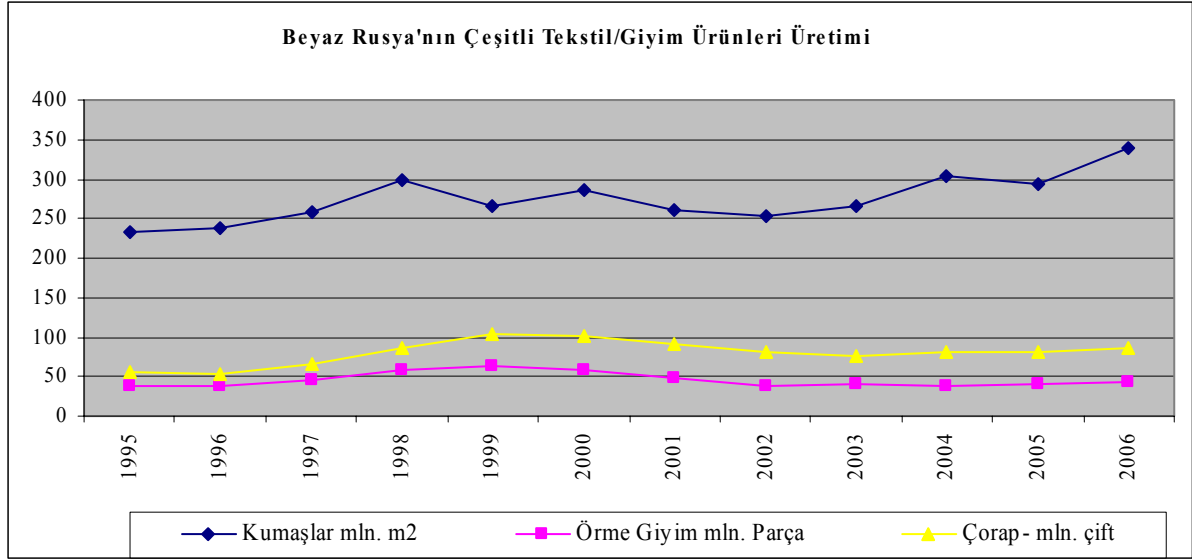
Ülke insanların kültürel olarak iyi giyinmeyi ve eğlenmeyi seven insanlar olması bu alanlarda Türkiye için fırsatlar olabileceğini düşündürmektedir. Özellikle tekstil ve giyim sektöründe ihracat imkanları bulunmaktadır. Giyim sektöründe Türk malı imajının iyi olduğu gözlemlenmektedir. İleride ülkenin ekonomisi daha da geliştikçe ve dış ticareti liberalleştikçe pazara ilk girenlerden olmak avantaj yaratabilecektir. Ülkede tekstil ve giyim sanayi toplam imalat sanayi üretiminin %4,3’ünü oluşturmakta olup; 2004-2006 yılları arasında sektörün üretimi %8,2 oranında gerilemiştir. Aynı dönemde Türk giyim sektörü ülkeye ihracatını çok yüksek oranlarda artırabilmiştir.

Aşağıdaki tabloda son 12 yılda miktar bazında Beyaz Rusya’da çeşitli tekstil/giyim ürünlerinin üretim rakamları görülmektedir. 1995 yılından bu yana kumaş üretiminde inişli çıkışlı da olsa küçük bir artış eğilimi gözlemlenmektedir. Ancak örme giyim eşyası ve çorap üretimi 1999 yılına kadar arttıktan sonra, bu tarihten itibaren düşmeye başlamış, 2004 yılından itibaren ise aşağı yukarı aynı seviyede kalmıştır.

Beyaz Rusya’nın Çeşitli Tekstil/Giyim Ürünleri Üretimi

	Kumaşlar mln. m2	Örme giyim mln. Parka	Çorap- mln.çift
1995	233	39	55
1996	239	37	52
1997	259	45	67
1998	299	59	87
1999	265	63	104
2000	287	59	101
2001	262	49	90
2002	254	38	80
2003	267	41	75
2004	305	39	80
2005	293	41	82
2006	340	42	85

Kaynak: Beyaz Rusya İstatistik ve Analiz Bakanlığı

İşadamlarımızın Dikkat Etmesi Gereken Hususlar

Beyaz Rusya, gerek coğrafi konumu, gerekse sahip olduğu kaliteli işgücü gibi diğer avantajları ile büyük bir potansiyele sahiptir. Mayıs 2004 itibariyle Beyaz Rusya, AB'ye komşu olmuş ve bir nevi AB ile basta Rusya Federasyonu olmak üzere eski Sovyet Cumhuriyetleri arasında bir köprü haline gelmiştir. Bu açıdan bakıldığında Beyaz Rusya'nın Türk firmalarına çeşitli imkanlar sunması sözkonusu olabilir.

Bugüne kadar ülkede makroekonomik istikrarın sağlanamamış, özel sektörün gelişmemiş, ticaret ve rekabet kurallarının tam oturmamış ve finansal kuruluşların gelişimini tamamlayamamış olması nedeniyle, Türk firmaları ülkenin sunduğu imkanlarından yeterince faydalanamamışlardır. Ancak, Beyaz Rusya'daki yatırım ortamı, son dönemlerde hızla iyileşmekte ve bu ülkeyle iş yapmak isteyen yabancı firmalar için uygun olanaklar sunmaya başlamaktadır.

SSCB'nin dağılmasının ardından ekonomik ve sosyal bir geçiş döneminin yaşandığı ülkede aynı süreci yaşayan ülkelere benzer sorunlar yaşanmaktadır. Ülkenin finansal ve ekonomik sistemi Batı ile uyumlu değildir ve pazar ekonomisinin gerektirdiği biçimde derinleşmemiştir.

SSCB ülkeleri içinde insan kaynakları, istikrar, gelişmiş altyapı yönlerinden en gelişmiş ülkelere biri olan Beyaz Rusya'nın günümüzdeki en önemli sorunu Serbest Piyasa Ekonomisi hususundaki deneyimsizliğidir. Kalifiye ve ucuz işgücü yönünden yatırımcılar için büyük önem taşıyan ülkenin işletmeleri deneyimli yöneticilere ihtiyaç duymaktadır.

II. BEYAZ RUSYA DIŞ TİCARETİ

Yıllar İtibariyle Genel İhracat ve İthalat

Birleşmiş Milletler resmi istatistik verilerine göre Beyaz Rusya 2006 yılı itibariyle 42 milyar dolar değerinde dış ticaret hacmine sahiptir. 2006 yılında genel ihracat 19,7 milyar dolar ve genel ithalat 22,3 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. 2002 yılından 2006 yılına kadarki beş yıllık süreçte Beyaz Rusya'nın dış ticaretine ilişkin veriler aşağıdaki tabloda izlenebilir:

BEYAZ RUSYA GENEL DIŞ TİCARETİ				
Birim:\$				
YILLAR	İHRACAT	YILLIK ARTIŞ ORANI (%)	İTHALAT	YILLIK ARTIŞ ORANI (%)
2002	8.020.912.000	-	9.092.341.100	-
2003	9.945.588.400	24,0	11.558.019.700	27,1
2004	13.751.699.600	38,3	16.345.466.800	41,4
2005	15.977.220.700	16,2	16.698.737.000	2,2
2006	19.738.543.400	23,5	22.323.210.500	33,7

Kaynak: Birleşmiş Milletler - Un Comtrade / Haziran 2008

En Çok İhraç Edilen Ürünler

2006 yılında Beyaz Rusya'nın en fazla ihraç ettiği ürünler Fası 27 kapsamındaki mineral yakıtlar, Fası 87 kapsamındaki motorlu kara taşıtları, Fası 84 kapsamındaki nükleer reaktörler,kazanlar,makinalar, Fası 31'de yer alan gübreler ve Fası 72 kapsamındaki demir ve çelik mamülleridir. Beyaz Rusya'nın 2006 yılında en fazla ihraç ettiği ürünlere ilişkin rakamsal bilgiler, aşağıdaki tabloda verilmektedir.

BEYAZ RUSYA'NIN EN ÇOK İHRAC ETTİĞİ ÜRÜNLER		
İLK 5 ÜRÜN GRUBU / 2006		
FASIL NO	TANIM	DEĞER \$
27	MİNERAL YAKITLAR	7.562.913.300
87	MOTORLU KARA TAŞITLARI	2.044.713.700
84	NÜKLEER REAKTÖRLER KAZANLAR MAKİNALAR	1.151.280.300
31	GÜBRELER	1.313.737.700
72	DEMİR VE ÇELİK	791.853.600

Kaynak: Birleşmiş Milletler - Un Comtrade / Haziran 2008

En Çok İthal Edilen Ürünler

Beyaz Rusya'nın en çok ithal ettiği ürünlerin başında Fası 27 kapsamındaki mineral yakıtlar gelmektedir. Fası 84 kapsamındaki nükleer reaktörler, kazanlar,makinalar, Fası 72'de yer alan demir ve çelik ürünleri, Fası 87 kapsamındaki motorlu kara taşıtları ile Fası 85'de yer alan elektrikli makine ve cihazlar diğer en fazla ithal edilen ürünler olarak sıralanmaktadır.

BEYAZ RUSYA'NIN EN ÇOK İTHAL ETTİĞİ ÜRÜNLER		
İLK 5 ÜRÜN GRUBU / 2006		
FASIL NO	TANIM	DEĞER \$
27	MİNERAL YAKITLAR	7.324.939.500
84	NÜKLEER REAKTÖRLER, KAZANLAR,MAKİNALAR	2.467.867.300
72	DEMİR VE ÇELİK	1.435.449.300
87	MOTORLU KARA TAŞITLARI	1.298.434.200
85	ELEKTRİKLİ MAKİNA VE CİHAZLAR	1.124.113.800

Kaynak: Birleşmiş Milletler - Un Comtrade / Haziran 2008

En Çok İhracat Yapılan Ülkeler

Birleşmiş Milletlerin resmi istatistik veritabanı Comtrade 2006 yılı verilerine göre Beyaz Rusya'nın en çok ihracat gerçekleştirdiği ülke Rusya'dır. Rusya'ya 2006 yılında 7 milyar dolara yakın ihracat yapılmıştır. Hollanda, İngiltere, Ukrayna, Polonya, Almanya ve Letonya sıralamada Rusya'nın ardından gelmektedir.

Türkiye, Beyaz Rusya'nın en fazla ihracat yaptığı 30. ülkedir. 2006 yılında bu ülkeden Türkiye'ye 38,6 milyon dolar değerinde ihracat gerçekleştirilmiştir. Türkiye'nin Beyaz Rusya'nın genel ihracatındaki payı % 0,2 olarak hesaplanmaktadır.

En fazla ihracat yapılan 30 ülkeye ilişkin veriler aşağıdaki tabloda görülebilir.

BEYAZ RUSYA'NIN EN ÇOK İHRACAT YAPTIĞI ÜLKELER			
Birim:\$	2005	2006	DEĞİŞİM %
RUSYA FEDERASYONU	5.713.920.800	6.849.618.600	19,9
HOLLANDA	2.408.307.700	3.494.515.900	45,1
İNGİLTERE	1.120.397.700	1.474.915.100	31,6
UKRAYNA	907.841.500	1.234.048.700	35,9
POLONYA	847.344.400	1.032.800.300	21,9
ALMANYA	708.334.300	752.555.900	6,2
LETONYA	322.573.800	462.001.000	43,2
ABD	250.114.400	446.818.000	78,6
LİTVANYA	351.783.100	432.701.800	23,0
ÇİN	430.865.500	399.148.900	-7,4
İSVEÇ	262.609.100	365.708.800	39,3
KAZAKİSTAN	183.508.200	261.089.800	42,3
BREZİLYA	167.452.200	207.429.700	23,9
FRANSA	274.734.700	202.885.800	23,9
İTALYA	159.780.600	172.418.700	-26,2
HİNDİSTAN	197.456.400	112.980.500	7,9
MACARİSTAN	134.578.000	97.669.900	-42,8
BELÇİKA	78.714.100	95.852.400	-27,4
MOLDOVA	102.212.700	95.682.300	21,8
ESTONYA	106.416.500	94.499.200	-6,4
PAKİSTAN	57.080.100	73.947.000	29,5
SLOVAKYA	50.853.100	70.437.900	38,5
ÇEK CUM.	55.772.800	69.103.400	23,9
ROMANYA	61.490.000	66.220.000	7,7
DANİMARKA	66.579.900	56.017.300	-15,9
ÖZBEKİSTAN	42.094.000	54.237.600	28,8
NORVEÇ	38.761.500	51.738.000	33,5
SURİYE	31.192.500	44.102.400	41,4
VİETNAM	40.048.600	40.855.200	2,0
TÜRKİYE	37.646.100	38.652.100	2,7

Kaynak : UN Comtrade / Haziran 2008

En Çok İthalat Yapılan Ülkeler

2006 yılında Beyaz Rusya'nın en çok ithalat gerçekleştirdiği ülkelerin başında, 13 milyar dolarlık ithalat ile Rusya gelmektedir. Almanya, Ukrayna, Polonya, ve Çin bu ülkeyi takip etmektedir.

Türkiye, Beyaz Rusya'nın en fazla ithalat yaptığı 18. ülke olarak görünmektedir. 2006 yılında Türkiye'den 114 milyon dolarlık ithalat gerçekleştirilmiş olup; ithalatın bir önceki yıla göre % 57,9 ile artması dikkat çekmektedir.

Beyaz Rusya'nın en fazla ithalat yaptığı ilk 20 ülkeden 2006 yılında yaptığı ithalat değerleri oransal olarak %5 ile % 140,5 arasında değişen oranlarda artış kaydetmiştir.

Beyaz Rusya'nın en fazla ithalat yaptığı 20 ülkeye ait veriler, aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

BEYAZ RUSYA'NIN EN ÇOK İTHALAT YAPTIĞI ÜLKELER			
Birim:\$	2005	2006	DEĞİŞİM %
RUSYA FEDERASYONU	10.093.612.800	13.084.337.900	29,6
ALMANYA	1.121.070.500	1.669.934.400	49,0
UKRAYNA	893.910.400	1.224.686.900	37,0
POLONYA	578.924.800	765.040.800	32,1
ÇİN	284.102.500	548.615.200	93,1
DİĞER ÜLKELER	511.191.600	536.697.600	5,0
İTALYA	393.530.100	496.967.000	26,3
ABD	232.215.300	283.939.700	22,3
FRANSA	176.143.000	270.561.900	53,6
HOLLANDA	161.259.500	219.966.200	36,4
BREZİLYA	154.527.800	209.921.700	35,8
İNGİLTERE	144.041.200	184.709.000	28,2
İSVİÇRE	123.039.400	177.230.500	44,0
LİTVANYA	134.576.100	170.298.800	26,5
BELÇİKA	118.373.600	164.919.000	39,3
JAPONYA	58.208.300	139.967.400	140,5
ÇEK CUM.	99.364.100	139.221.300	40,1
İSVEÇ	89.021.400	114.811.800	29,0
TÜRKİYE	72.280.600	114.134.600	57,9
LETONYA	90.567.800	111.876.000	23,5
İLK 20 ÜLKE TOPLAMI	15.529.960.800	20.627.837.700	32,8
İLK 20 ÜLKENİN TOP. PAYI	93,0	92,4	-0,6
DÜNYA TOPLAMI	16.698.737.000	22.323.210.500	33,7

Kaynak: Birleşmiş Milletler - UN Comtrade / Haziran 2008

III. BEYAZ RUSYA'NIN TEKSTİL VE KONFEKSİYON DIŞ TİCARETİ

Beyaz Rusya'nın Tekstil ve Konfeksiyon Dış Ticareti

2005 yılında %7,5 oranında azalan Beyaz Rusya tekstil ihracatı, 2006 yılında %5,6 oranında artarak 588 milyon doları aşmıştır. Beyaz Rusya'nın tekstil ithalatı ise 2006 yılında 2005'e göre %18,3 oranında artarak 450 milyon dolara yaklaşmıştır.

BEYAZ RUSYA'NIN TEKSTİL İHRACATI VE İTHALATI				
Birim:\$				
YILLAR	TEKSTİL İHRACATI	YILLIK ARTIŞ ORANI (%)	TEKSTİL İTHALATI	YILLIK ARTIŞ ORANI (%)
2002	467.139.900	-	305.103.600	-
2003	532.825.500	14,1	379.812.000	24,5
2004	602.700.000	13,1	469.389.000	23,6
2005	557.318.100	-7,5	378.808.900	-19,3
2006	588.255.800	5,6	448.171.300	18,3

Kaynak: Birleşmiş Milletler - Un Comtrade / Haziran 2008

2006 yılında dünyada en fazla tekstil ithalatı yapan ilk 15 ülke ile Beyaz Rusya'nın yeri ve dünya tekstil ithalatındaki payı, aşağıdaki tabloda gösterilmektedir.

DÜNYA TEKSTİL İTHALATÇILARI ARASINDA BEYAZ RUSYA		
Birim:\$		
	2006	PAY %
ÇİN	23.953.404.325	14,0
HONG KONG	13.896.679.042	8,1
A.B.D	13.642.293.018	8,0
ALMANYA	10.543.512.000	6,1
İTALYA	9.401.234.877	5,5
MEKSİKA	6.423.292.583	3,7
FRANSA	6.098.072.524	3,6
İNGİLTERE	6.008.717.140	3,5
TÜRKİYE	5.383.361.363	3,1
JAPONYA	4.289.392.671	2,5
G.KORE	4.193.211.509	2,4
İSPANYA	4.060.316.998	2,4
POLONYA	3.800.328.770	2,2
BELÇİKA	3.743.720.943	2,2
KANADA	3.598.076.361	2,1
İLK 15 TOPLAMI	119.035.614.124	69,4
BEYAZ RUSYA	448.171.300	0,3
DÜNYA TOPLAMI	171.440.654.201	100,0

Kaynak: Birleşmiş Milletler - Un Comtrade

Birleşmiş Milletler verilerine göre, Beyaz Rusya'nın hazır giyim ihracatı 2005 yılında azalmış ancak 2006 yılında %7 oranında artarak 400 milyon doları aşmıştır. Buna karşın ülkenin hazır giyim ithalatı 2005 yılına kıyasla %10,3 oranında azalarak 86,6 milyon dolara gerilemiştir.

BEYAZ RUSYA'NIN HAZIRGIYIM İHRACATI VE İTHALATI				
Birim:\$				
YILLAR	HAZIRGIYIM İHRACATI	YILLIK ARTIŞ ORANI (%)	HAZIRGIYIM İTHALATI	YILLIK ARTIŞ ORANI (%)
2002	308.107.600	-	84.880.600	-
2003	354.873.300	15,2	73.703.100	-13,2
2004	415.432.400	17,1	90.193.000	22,4
2005	379.335.800	-8,7	96.612.900	7,1
2006	405.775.700	7,0	86.613.700	-10,3

Kaynak: Birleşmiş Milletler - Un Comtrade / Haziran 2008

Birleşmiş Milletler verilerine göre, Beyaz Rusya'nın hazır giyim ithalatı 2006 yılında %10,3 oranında azalarak 86,6 milyon dolara gerilemiştir.

2006 yılında dünyada en fazla konfeksiyon ithalatı gerçekleştiren ilk 10 ülke ve Beyaz Rusya'nın dünya konfeksiyon ticaretindeki yeri ve toplamda aldığı pay, aşağıdaki tabloda verilmektedir.

DÜNYA KONFEKSİYON İTHALATÇILARI ARASINDA BEYAZ RUSYA/ 2006		
ÜLKE	İTHALAT - \$	% PAY
A.B.D	87.509.387.861	27,6
ALMANYA	28.479.479.000	9,0
JAPONYA	24.823.802.288	7,8
İNGİLTERE	23.281.649.924	7,3
FRANSA	19.492.119.387	6,2
HONG KONG	18.122.950.931	5,7
İTALYA	14.234.693.197	4,5
İSPANYA	11.511.025.772	3,6
BELÇİKA	8.625.862.605	2,7
HOLLANDA	7.499.370.476	2,4
İLK 10 ÜLKE TOP.	156.070.953.580	49,3
BEYAZ RUSYA	86.613.700	0,03
DÜNYA TOPLAMI	316.775.448.113	100,0

Kaynak: Birleşmiş Milletler - UN Comtrade

Tablo'da Beyaz Rusya'nın 2006 yılında dünya tekstil ithalatından onbinde üç gibi çok küçük bir pay aldığı görülmektedir.

En Çok Tekstil İthal Edilen Ülkeler

Beyaz Rusya'nın en fazla tekstil ithalatı yaptığı ilk beş ülke, Rusya, İtalya, Türkiye, Ukrayna, Almanya olarak sıralanmaktadır.

2005 ve 2006 yıllarına ait ithalat rakamları ve yıllık değişim oranları aşağıdaki tabloda verilmektedir.

Türkiye'den 2006 yılında yapılan tekstil ithalatının %57,9 oranında artması dikkat çekicidir.

BEYAZ RUSYA'NIN EN ÇOK TEKSTİL İTHALATI YAPTIĞI ÜLKELER			
Birim:\$	2005	2006	DEĞİŞİM %
RUSYA FED.	120.539.000	137.698.700	14,2
İTALYA	52.709.700	55.701.400	5,7
TÜRKİYE	19.007.700	30.019.200	57,9
UKRAYNA	13.719.100	28.008.100	104,2
ALMANYA	19.479.900	20.634.400	5,9
İLK 5 ÜLKE TOPLAMI	225.455.400	272.061.800	20,7
İLK 5 ÜLKENİN TOP. PAYI %	59,5	60,7	
TOPLAM TEKSTİL İTHALATI	378.808.900	448.171.300	18,3

Kaynak: Birleşmiş Milletler - Un Comtrade / Ocak 2008

Beyaz Rusya'nın En Çok İthal Ettiği Tekstil Ürünleri

2006 yılında Beyaz Rusya'nın ithal ettiği tekstil ürünleri incelendiğinde, dünyadan en fazla 54 07 G.T.İ.P başlıklı sentetik filament ipliklerinden dokunmuş mensucat ithal ettiği tespiti yapılmıştır. En çok ithal ettiği diğer ürünler; karde edilmiş yün ve ince hayvan kıllarından dokunmuş mensucat, nylon ve diğer poliamidlerden, poliesterlerden veya viskoz ipeğinden elde edilen yüksek mukavemetli iplikten her nevi nakil vasıtası iç ve dış lastiği için mensucat, sentetik filament iplikleri (dikiş ipliği hariç), pamuk ipliği(dikiş ipliği hariç) ve pamuklu mensucat olarak sıralanmaktadır.

2006 yılında Beyaz Rusya'nın en çok ithal ettiği ilk 6 ürün ve ithalat değerleri aşağıdaki tabloda verilmektedir.

BEYAZ RUSYA'NIN EN ÇOK İTHAL ETTİĞİ TEKSTİL ÜRÜNLERİ		
2006		
Birim \$		
GTİP BAŞLIĞI	TANIM	DEĞER \$
5407	SENTETİK FİLAMENT İPLİKLERİNDEN DOKUNMUŞ MENSUCAT	31.937.900
5111	KARDE EDİLMİŞ YÜN VE İNCE HAYVAN KILLARINDAN DOKUNMUŞ MENSUCAT	27.810.200
5902	NYLON VE DİĞER POLİAMİDLEDEN, POLİESTERLERDEN VEYA VİSKOZ İPEĞİNDEN ELDE EDİLEN YÜKSEK MUKAVEMETLİ İPLİKİTEN HER NEVİ NAKİL VASITASI İÇ VE DİŞ LASTİĞİ İÇİN MENSUCAT	26.754.800
5402	SENTETİK FİLAMENT İPLİKLERİ (DİKİŞ İPLİĞİ HARIÇ)	23.602.200
5205	PAMUK İPLİĞİ (DİKİŞ İPLİĞİ HARIÇ)	22.502.100
5208	PAMUKLU MENSUCAT	20.933.400
	BEYAZ RUSYA TOPLAM TEKSTİL İTHALATI	448.171.300

Kaynak: Birleşmiş Milletler - Un Comtrade / Haziran 2008

En Çok Konfeksiyon İthal Edilen Ülkeler

2006 yılı rakamları itibariyle Beyaz Rusya'nın en fazla hazır giyim ve konfeksiyon ithal ettiği ilk beş ülke Rusya Federasyonu, Almanya, Çin, İtalya ve Hollanda olarak sıralanmaktadır. İthalatta ilk 5 ülke ve ithalatın değişim oranları aşağıda verilmektedir.

Beyaz Rusya'nın, Türkiye'den konfeksiyon ithalatı 2006 yılında %30 artmış ve 3 milyon doları aşmıştır. Bu rakam ile Türkiye'nin Beyaz Rusya'nın konfeksiyon ithalatından aldığı pay % 3,5'tir.

BEYAZ RUSYA'NIN EN ÇOK KONFEKSİYON İTHALATI YAPTIĞI ÜLKELER			
Birim:\$	2005	2006	DEĞİŞİM %
RUSYA FED.	29.052.100	33.043.800	13,7
ALMANYA	22.535.800	14.211.900	-36,9
ÇİN	2.890.800	6.567.500	127,2
İTALYA	4.679.700	6.460.200	38,0
HOLLANDA	9.028.700	3.266.000	-63,8
İLK 5 ÜLKE TOPLAMI	68.187.100	63.549.400	-6,8
TÜRKİYE	2.332.400	3.039.200	30,3
DÜNYA TOPLAMI	96.612.900	86.613.700	-10,3

Kaynak: Birleşmiş Milletler - UN Comtrade / Haziran 2008

Beyaz Rusya'nın En Çok İthal Ettiği Hazırgiyim Ürünleri

2006 yılında Beyaz Rusya'nın ithal ettiği hazır giyim ürünleri incelendiğinde, dünyadan en fazla 63 07 G.T.İ.P başlıklı diğer hazır eşya ithal ettiği tespiti yapılmıştır. En çok ithal ettiği diğer ürünler; sütyenler, korseler, korse kemerleri, pantolon askıları, çorap bağları, jartiyerler ve benzeri eşya ve bunlar için parçalar, kullanılmış giyim eşyası ve kullanılmış diğer eşya, erkekler ve erkek çocukları için dokuma takım elbiseler, kadınlar ve kız çocukları için dokuma kumaştan takım elbiseler, takımlar, ceketler, blazerler, etekler, pantolonlar ve şortlar, ambalaj için torba ve çuvallar olduğu görülmektedir.

2006 yılında Beyaz Rusya'nın en çok ithal ettiği ilk 6 konfeksiyon ürünü ve ithalat değeri aşağıdaki tabloda verilmektedir.

BEYAZ RUSYA'NIN EN ÇOK İTHAL ETTİĞİ KONFEKSİYON ÜRÜNLERİ 2006		
Birim \$		
GTİP BAŞLIĞI	TANIM	DEĞER \$
6307	DİĞER HAZIR EŞYA (ELBİSE PATRONLARI DAHİL)	11.043.900
6212	SÜTYENLER, KORSELER, KORSE KEMERLERİ, PANTOLON ASKILARI, ÇORAP BAĞLARI, JARTİYERLER VE BENZERİ EŞYA VE BUNLAR İÇİN PARÇALAR (ÖRÜLMÜŞ OLSUN OLMASIN)	10.529.300
6309	KULLANILMIŞ GIYIM EŞYASI VE KULLANILMIŞ DİĞER EŞYA	8.917.300
6203	ERKEKLER VE ERKEK ÇOCUKLAR İÇİN TAKIM ELBİSELER, TAKIMLAR, CEKETLER, BLAZERLER, PANTOLONLAR, ASKILI VE ÜST ÖN PARÇALI TULUMLAR, KISA PANTOLONLAR VE ŞORTLAR (YÜZME KİYAFETİ HARİÇ) :	4.424.200
6204	KADINLAR VE KIZ ÇOCUKLAR İÇİN TAKIM ELBİSELER, TAKIMLAR, CEKETLER, BLAZERLER, ELBİSELER, ETEKLER, PANTOLON ETEKLER, PANTOLONLAR, ASKILI VE ÜST ÖN PARÇALI TULUMLAR, KISA PANTOLONLAR VE ŞORTLAR (YÜZME KİYAFETİ HARİÇ)	4.330.700
6305	AMBALAJ İÇİN TORBA VE ÇUVALLAR	3.778.100
BEYAZ RUSYA TOPLAM KONFEKSİYON İTHALATI		86.613.700

Kaynak: Birleşmiş Milletler - UN Comtrade / Haziran 2008

IV. TÜRKİYE – BEYAZ RUSYA DIŞ TİCARET İLİŞKİLERİ

Türkiye - Beyaz Rusya Genel Dış Ticareti

Beyaz Rusya, 2007 yıl sonu itibariyle Türkiye ile 176 milyon dolar ticaret hacmi olan bir Bağımsız Devletler Topluluğu üyesi ülkedir. 2007 yılında %25,3 artışla 107,2 milyar dolar değere ulaşan Türkiye toplam ihracatı içerisinde Beyaz Rusya'ya yapılan ihracat, %48 oranında artarak 95,9 milyon dolara yükselmiştir.

Beyaz Rusya'nın Türkiye'nin toplam genel ihracatı içerisindeki payı (%0,09) binde birin altındadır. Ülke, Türkiye'nin ihracat yaptığı toplam 238 ülke ve serbest bölge arasında 93. sırada yer almaktadır.

Beyaz Rusya'nın Türkiye ile ticaretini tekstil, konfeksiyon ve deri-deri mamülleri ticareti ile birlikte gösteren bir tablo, aşağıda verilmektedir.

TÜRKİYE - BEYAZ RUSYA TİCARİ İLİŞKİLERİ						
Birim: \$	2006 YILLIK	2007 YILLIK	DEĞİŞİM %	2007 OCAK - NİSAN	2008 OCAK - NİSAN	DEĞİŞİM %
BEYAZ RUSYA'YA İHRACAT	64.823.471	95.918.930	48,0	24.954.694	43.020.237	72,4
TÜRKİYE GENEL İHRACAT	85.534.675.518	107.215.010.099	25,3	31.483.679.107	44.523.512.263	41,4
BEYAZ RUSYA'NIN PAYI %	0,08	0,09		0,08	0,10	
BEYAZ RUSYA'DAN İTHALAT	45.517.371	79.945.460	75,6	26.569.356	27.091.016	2,0
TÜRKİYE GENEL İTHALAT	139.576.174.148	170.057.279.060	21,8	48.128.537.513	67.022.360.750	39,3
BEYAZ RUSYA'NIN PAYI %	0,03	0,05		0,06	0,04	
BEYAZ RUSYA'YA KONFEKSİYON İHRACATI	1.724.953	3.672.101	112,9	1.082.915	1.159.860	7,1
TÜRKİYE KONFEKSİYON İHRACATI	13.558.054.186	15.561.597.961	14,8	4.759.076.440	5.455.259.893	14,6
BEYAZ RUSYA'NIN PAYI %	0,01	0,02		0,02	0,02	
BEYAZ RUSYA'DAN KONFEKSİYON İTHALATI	243.510	165.647	-32,0	46.352	11.950	-74,2
TÜRKİYE KONFEKSİYON İTHALATI	1.036.826.163	1.516.892.282	46,3	457.139.292	709.354.677	55,2
BEYAZ RUSYA'NIN PAYI %	0,02	0,01		0,01	0,002	
BEYAZ RUSYA'YA TEKSTİL İHRACATI	16.898.936	27.500.394	62,7	7.606.759	14.588.506	91,8
TÜRKİYE TEKSTİL İHRACATI	6.146.526.542	7.352.092.290	19,6	2.252.170.274	2.751.083.143	22,2
BEYAZ RUSYA'NIN PAYI %	0,27	0,37		0,34	0,53	
BEYAZ RUSYA'DAN TEKSTİL İTHALATI	32.239.278	33.146.623	2,8	14.667.042	14.909.764	1,7
TÜRKİYE TEKSTİL İTHALATI	6.388.092.813	8.230.600.321	28,8	2.524.228.665	2.635.458.019	4,4
BEYAZ RUSYA'NIN PAYI %	0,50	0,40		0,58	0,57	
BEYAZ RUSYA'YA DERİ - DERİ MAMÜLLERİ İHRACATI	6.799.304	8.681.698	27,7	1.891.180	2.408.605	27,4
TÜRKİYE DERİ - DERİ MAMÜLLERİ İHRACATI	882.748.183	1.017.674.228	15,3	882.748.183	1.017.674.228	15,3
BEYAZ RUSYA'NIN PAYI %	0,77	0,85		0,21	0,24	
BEYAZ RUSYA'DAN DERİ - DERİ MAMÜLLERİ İTHALATI	350.019	293.528	-16,1	72.939	2.819	-96,1
TÜRKİYE DERİ - DERİ MAMÜLLERİ İTHALATI	1.556.763.062	1.768.747.027	13,6	1.556.763.062	1.768.747.027	13,6
BEYAZ RUSYA'NIN PAYI %	0,02	0,02		0,005	0,0002	

Kaynak DTM Bilgi Sistemi / Haziran 2008

2008 yılının ilk dört ayı içerisinde Türkiye'den Beyaz Rusya'ya toplam 43 milyon dolar değerinde ihracat yapılmıştır. 2007 yılının aynı dönemine kıyasla ihracat artış oranı %72,4 olarak hesaplanmaktadır ki; bu oran aynı dönemde Türkiye'nin genel ihracat artış oranından (%41,4) yüksek bir orandır. Bu artış ile Beyaz Rusya'nın Türkiye genel ihracatından aldığı pay da artarak, binde bire (%0,1) yükselmiştir.

Diğer yandan, 2007 yılında Türkiye'ye yapılan toplam 170,2 milyar dolar değerinde ithalatın sadece onbin de beş (% 0,05) gibi küçük bir bölümü Beyaz Rusya'dan gerçekleştirilmiştir. Bu ithalatın dolar olarak değeri 79,9 milyon dolardır. Beyaz Rusya, Türkiye'nin ithalat yaptığı 238 ülke ve serbest bölge içerisinde 83. sırada yer almaktadır.

Mevcut veriler, Türkiye ile Beyaz Rusya arasındaki genel ticaretin ülkemiz lehine gelişim gösterdiğini ortaya koymaktadır.

Bu arada, Beyaz Rusya'dan gerçekleştirilen ithalatın 2007 yılındaki artış oranı %75,6 iken, 2008 yılının Ocak-Nisan döneminde bu artış oranının büyük düşüş ile %2 seviyesine inmesi ve böylece Türkiye genel ithalat artış oranının (%39,3 / 2008 Ocak-Nisan) oldukça gerisinde kalması, 2008 yılında Türkiye lehine dikkate değer bir gelişme olarak yorumlanabilir. Bu ivme kaybı ile Beyaz Rusya'dan ithalatın, Türkiye genel ithalatı içerisindeki payı da onbinde dörde (%0,04) gerilemiştir.

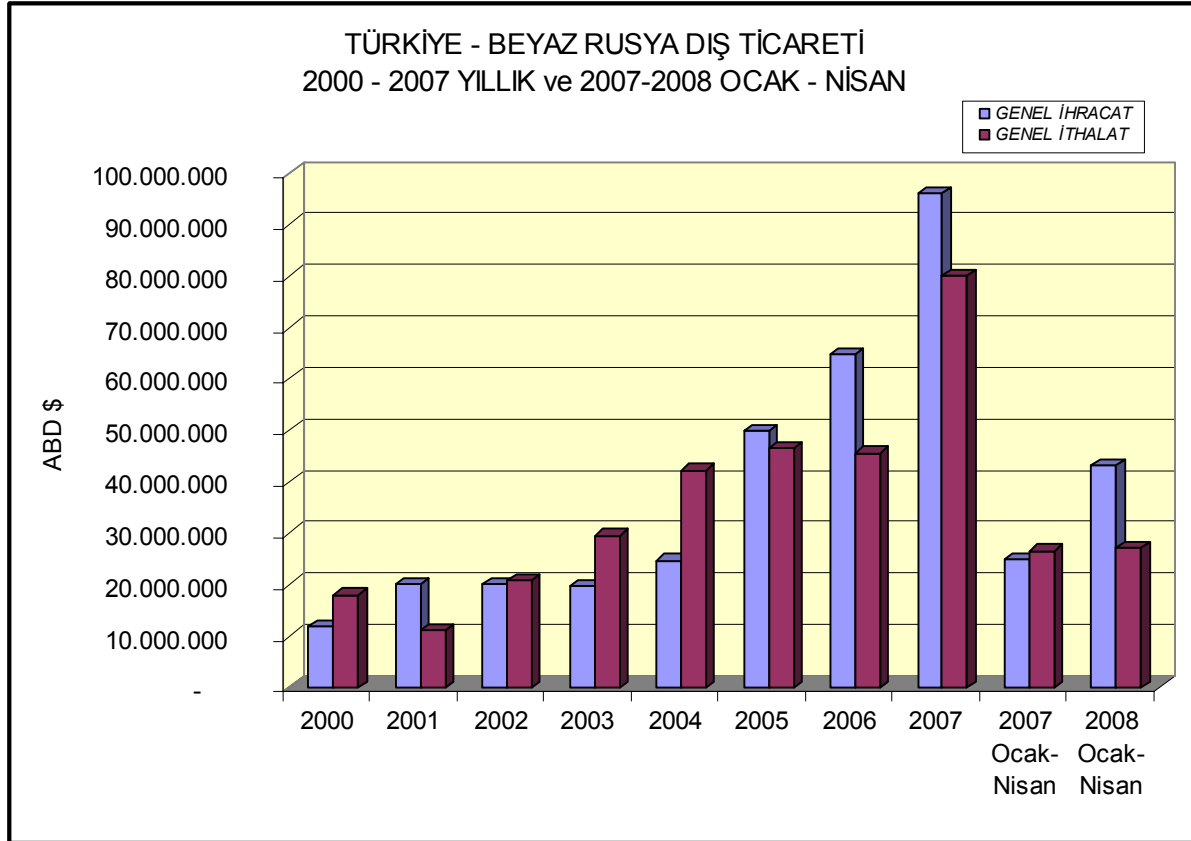
2000 yılından 2008 yılının Nisan ayı sonuna kadar sekiz yılı aşkın süre içerisinde, Türkiye'den Beyaz Rusya'ya yapılan ihracat ve ithalata ilişkin veriler, aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

TÜRKİYE - BEYAZ RUSYA DIŞ TİCARETİ				
Birim: \$				
YILLAR	GENEL İHRACAT	YILLIK DEĞİŞİM (%)	GENEL İTHALAT	YILLIK DEĞİŞİM (%)
2000	11.791.669	-	18.005.705	-
2001	20.083.781	70,3	10.948.850	-39,2
2002	20.102.138	0,1	20.681.016	88,9
2003	19.578.924	-2,6	29.473.622	42,5
2004	24.609.462	25,7	42.205.480	43,2
2005	49.784.974	102,3	46.577.591	10,4
2006	64.823.471	30,2	45.517.371	-2,3
2007	95.918.930	48,0	79.945.460	75,6
2007 Ocak-Nisan	24.954.694		26.569.356	
2008 Ocak-Nisan	43.020.237	72,4	27.091.016	1,96

Kaynak DTM Bilgi Sistemi / Haziran 2008

2000 yılında Beyaz Rusya'ya 11,7 milyon dolarlık ihracat yapılırken 2007 yılında ihracat sekiz kattan fazla artarak 95,9 milyon dolara yükselmiştir. İhracatın yıllık ortalama artış oranı %39,1 olarak hesaplanmaktadır.

Son sekiz yıl içerisinde Türkiye'nin Beyaz Rusya'ya ihracatı sadece 2003 yılında %2,6 oranında bir düşüş kaydetmiş, diğer yıllar %0,1 ile %102,3 arasında değişen oranlarda artmıştır. Yıllar itibariyle Türkiye ile Beyaz Rusya arasında genel ticaretin seyrini gösteren bir grafik aşağıda verilmektedir.

2000 yılında Beyaz Rusya'dan toplam 18 milyon dolar değerinde ithalat yapılırken, 2007 yıl sonu itibariyle ithalat 79,9 milyon doları bulmuştur. Son sekiz yıl içerisinde Beyaz Rusya'dan yapılan ithalat, dört katından fazla artmıştır. Özellikle 2002 yılında 2001 yılına kıyasla %88,9 oranındaki artış ve 2007 yılında 2006 yılına kıyasla %75,6 oranındaki artış, dikkat çekici görünmektedir.

Yıllar içerisinde Beyaz Rusya'dan genel ithalat sadece 2001 ve 2006 yıllarında düşüş kaydetmiş, diğer yıllar ise %10,4 ile %88,9 arasında değişen oranlarda artmıştır. 2008 yılına gelindiğinde, yılın ilk dört ayı içerisinde Beyaz Rusya'dan ithalat %1,96 gibi oldukça küçük bir artış kaydetmiştir ki; aynı dönemde ihracat %72,4 oranında artarken ithalatın sadece %1,96 oranında artması Türkiye lehine bir gelişime işaret etmektedir.

Türkiye'den Beyaz Rusya'ya ihracat tüm maddeler açısından incelendiğinde, 2007 yılında en fazla ihraç edilen mamüllerin başında 60 06 GTİP başlıklı örme kumaşlar, 58 01 GTİP başlıklı kadife, peluş ve tirtil mensucat ile 41 13 GTİP başlıklı hayvan deri ve köselelerinin geldiği görülmektedir.

Bu ilk üç ürün grubunu takiben 08 06 GTİP başlıklı taze veya kurutulmuş üzümler, 08 05 GTİP başlıklı taze veya kurutulmuş turunçgiller, 07 02 GTİP başlıklı taze veya soğutulmuş domatesler gibi taze meyve ve sebzeler, en fazla ihraç edilen ürünler içerisinde yer almaktadır.

TÜRKİYE'DEN BEYAZ RUSYA'YA GENEL İHRACAT				
EN FAZLA İHRAÇ EDİLEN İLK 20 ÜRÜN				
Birim: ABD \$				
GTİP BAŞLIĞI	KAPSAM	2006	2007	2006 / 07 DEĞİŞİM %
6006	DİĞER ÖRME MENSUCAT	2.693.928	7.985.091	196
5801	KADİFE, PELÜS VE HALKALI (TİRTİL MENSUCAT)	5.037.902	5.746.178	14
4113	DİĞER HAYVANLARIN DİĞER DERİ VE KÖSELELERİ	4.586.371	4.911.623	7
0806	ÜZÜMLER (TAZE/KURUTULMUS)	3.408.820	4.827.660	42
0805	TURUNÇGİLLER (TAZE/KURUTULMUS)	2.880.578	4.005.568	39
0702	DOMATES (TAZE/SOGUTULMUS)	2.993.188	3.954.188	32
3916	PLASTİKTEN MONOFİL, ÇUBUK, PROFİLLER-ENİNE KESİTİ > 1MM.	1.607.826	2.998.354	86
8708	KARA TASITLARI İÇİN AKSAM, PARÇALARI	1.612.285	2.635.959	63
6004	DİĞER ÖRME MENSUCAT (EN>30CM, ELASTOMERİK/KAUÇUK İPLİK=>%5)	1.512.575	2.631.626	74
5407	SENTETİK İPLİK, MONOFİL, SERİTLERLE DOKUMALAR	609.324	2.541.639	317
5402	SENTETİK LİF İPLİĞİ (DİKİS İPLİĞİ HARIÇ) (TOPTAN)	818.251	2.540.410	210
3907	POLİASETALLER, DİĞER POLİİTERLER, EPOKSİT-ALKİD REÇİNELER VB (İLK ŞEKİLDE)	1.391.174	2.238.231	61
7219	PASLANMAZ ÇELİKTE YASSI HADDE MAMULÜ (600MM DEN GENİS)	1.190.364	1.942.882	63
8703	OTOMOBİLİ, STEYİN VAGONLAR, YARIS ARABALARI	2.120.565	1.789.929	- 16
8465	AGAÇ, MANTAR, KEMİK, SERT KAUÇUK, PLASTİK VB. İŞLEME MAKİNELERİ	988.422	1.636.273	66
4104	SİĞİR VE AT CİNSİ HAYVANLARIN DABAĞLANMIS DERİLERİ	1.365.950	1.605.422	18
3401	SABUNLAR, YÜZEY AKTİF ORGANİK MADDELER	1.248.421	1.573.102	26
7604	ALUMİNYUM ÇUBUK VE PROFİLLER	1.595.121	1.458.728	- 9
7113	KIYMETLİ METALLER VE KAPLAMALARINDAN MÜCEVHERCİ ESYASI	711.747	1.418.550	99
5210	PAMUK MEN (DOKUMALAR, AĞIRLIĞIÇA % < 85 TEN AZ PAMUK İÇEREN, <= 200 G/M²)	267.597	1.029.750	285
İLK 20 ÜRÜN TOPLAMI		38.640.409	59.471.163	54
BEYAZ RUSYA'YA GENEL İHRACAT		64.823.471	95.918.930	48
İLK 20 ÜRÜNÜN TOPLAMDA PAYI %		60	62	

Kaynak:DTM Bilgi Sistemi / Haziran 2008

En fazla ihrac edilen ilk beş ürün grubunda 2007 yılında %7 ile %196 arasında değişen oranlarda artışlar kaydedilmiştir. Özellikle 60 06 GTİP başlıklı örme kumaşların ihracatının 2006 yılında 2,6 milyon dolar değerinde iken , 2007 yılında üç katına çıkarak 7,9 milyon dolara yükselmesi dikkat çekicidir.

Beyaz Rusya'ya en fazla ihraç edilen ilk yirmi ürün grubunun altı tanesi, tekstil ve konfeksiyon mamülleri; iki tanesi ise deri ve deri mamülleridir.

2007 yılında Türkiye'den Beyaz Rusya'ya ihracatı oransal olarak en fazla artan ürünler, 54 07 GTİP başlıklı sentetik ipliklerden dokuma kumaşlar (%317 oranında artış) , 52 10 GTİP başlıklı m² ağırlığı 200 gramdan az olan pamuklu dokuma kumaşlar (%285 artış) ve 54 02 GTİP başlıklı sentetik liflerden iplikler (%210 artış) olmuştur.

Beyaz Rusya'daki gerek iç piyasaya gerekse ihracata çalışan konfeksiyon üretim tesislerinin sayı ve/veya kapasite olarak büyümesinin, Türkiye'den ithal edilen bazı tekstil mamüllerinde dolar bazında yüksek oranlı artışlar kaydedilmesine pozitif etki ettiği düşünülebilir.

Diğer yandan, Beyaz Rusya'ya en fazla ihraç edilen ürünler içerisinde sadece 87 03 GTİP başlıklı binek otomobiller, steysin vagonlar vb taşıt araçları ile 76 04 GTİP başlıklı alüminyum çubuk ve profillerde 2006 yılına kıyasla 2007 yılında sırasıyla %16 ve %9'luk düşüşler kaydedilmiştir.

Türkiye'nin Beyaz Rusya'dan ithalatında ise, 27 10 GTİP başlığı altındaki petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar, 53 09 GTİP başlıklı keten dokuma kumaşlar ve 31 04 GTİP başlıklı potaslı mineral/kimyasal gübreler en fazla ithal edilen ürünlerdir.

Ülkeden en fazla ithal edilen ilk 20 ürün grubu içerisinde altı ürün grubu 2006 yılında ithal edilmezken 2007 yılında ithal edilmeye başlanmış; ancak ilk 20 ürün grubu içerisindeki sekiz ürün grubunda %2 ile %50 arasında değişen oranlarda düşüşler olmuştur.

2007 yılında Türkiye'nin Beyaz Rusya'dan ithal ettiği ürünler içerisinde en yüksek oranlı artışlar 40 02 GTİP başlıklı sentetik kauçuk, taklit kauçuk ve stiren-butadien kauçuğunda (%326 artış) ve 40 11 GTİP başlıklı kauçuktan yeni dış lastiklerde (%245 artış) olmuştur.

Beyaz Rusya'dan en fazla ithal edilen ilk 20 ürün grubuna dair veriler, aşağıdaki tablodan görülebilir.

TÜRKİYE'NİN BEYAZ RUSYA'DAN GENEL İTHALATI					
EN FAZLA İTHAL EDİLEN İLK 20 ÜRÜN					
<i>Birim: ABD \$</i>					
GTİP BAŞLIĞI	KAPSAM	2006	2007	2006 / 07	
				DEĞİŞİM %	
2710	PETROL YAĞLARI VE BITÜMENLİ MINERALLERDEN ELDE EDİLEN YAĞLAR	-	17.503.839	-	
5309	KETEN DOKUMALAR	11.568.194	14.013.688	21	
3104	POTASLI MINERAL/KİMYASAL GÜBRELER	4.279.830	11.262.697	163	
7207	DEMİR/ALASIMSIZ ÇELİKTE YARI MAMULLER	-	10.203.860	-	
5402	SENTETİK LİF İPLİĞİ (DİKİS İPLİĞİ HARİÇ) (TOPTAN)	1.965.553	5.200.964	165	
5403	SUNİ LİFDEN İPLİKLER (DİKİS HARİÇ) (TOPTAN)	2.023.973	4.308.766	113	
5503	SENTETİK DEVAMSIZ LİFLER (İSLEM GÖRMEMİS)	8.619.033	4.279.332	-	50
5501	SENTETİK LİF DEMETLERİ	4.166.651	2.698.215	-	35
5902	NAYLON, POLIAMİD, POLİESTER VB.ESASLI İÇ-DİS LASTİĞİ MENSUCATI	3.036.740	1.690.173	-	44
4011	KAUÇUKTAN YENİ DİS LASTİKLER	352.777	1.215.360	245	
8704	ESYA TASIMAYA MAHSUS MOTORLU TASITLAR	-	1.200.000	-	
8716	TASITLAR İÇİN RÖMORKLAR, YARI RÖMORKLAR VB. İLE AKSAM-PARÇALARI	1.617.278	1.001.098	-	38
8460	ÇAPAK, PÜRÜZ TEMİZLEME, BİLEME, TASLAMA VB. İÇİN MAKİNELER	866.269	815.952	-	6
0402	SÜT, KREMA (KONSANTRE EDİLMİS, TATLANDIRICI MADDE İÇERENLER)	-	651.938	-	
5212	PAMUK MEN (DİĞERLERİ; M2<= 200GR.)	484.138	398.213	-	18
7407	BAKIR ÇUBUK VE PROFİLLER	-	329.306	-	
5105	YÜN, İNCE/KABA HAYVAN KİLLARI (KARDELİ/TARANMIS)	-	300.469	-	
4002	SENTETİK KAUÇUK, TAKLİT KAUÇUK, STİREN-BUTADİEN KAUÇUĞU VB	68.134	290.145	326	
7019	CAM LİFLERİ, CAM YÜNÜ VE MAMULLERİ-İPLİK, DOKUMA VB	358.167	248.185	-	31
8482	HER NEVİ RULMANLAR	194.904	190.909	-	2
İLK 20 ÜRÜN TOPLAMI		39.601.641	77.803.109	96	
BEYAZ RUSYA'DAN GENEL İTHALAT		45.517.371	79.945.460	76	
İLK 20 ÜRÜNÜN TOPLAMDA PAYI %		87	97		

Kaynak DTM Bilgi Sistemi / Haziran 2008

Türkiye – Beyaz Rusya Konfeksiyon Dış Ticareti

Beyaz Rusya, Türkiye ile 2007 yılı itibariyle 3,8 milyon dolarlık hazır giyim ve konfeksiyon ticareti yapan bir ülkedir. İki ülke arasındaki hazır giyim ve konfeksiyon ticareti, Türkiye lehine gelişim göstermektedir.

Beyaz Rusya, Türkiye'nin 2007 yılında hazır giyim ve konfeksiyon ihrac ettiği 206 ülke arasında 77. sırada bulunmaktadır. 2007 yılında bu ülkeye yapılan konfeksiyon ihracatı 2006 yılına kıyasla %112,9 oranında artarak 1,7 milyon dolar değerden 3,6 milyon dolara yükselmiştir. Türkiye'nin hazır giyim ve konfeksiyon ihracatı içerisinde Beyaz Rusya'nın payı onbinde iki (%0,02) gibi oldukça küçük bir düzeydedir.

2008 yılının ilk dört ayı içerisinde ise Beyaz Rusya'ya hazır giyim ve konfeksiyon ihracat artışı yavaşlamış, bu dönemde artış sadece %7,1 oranında olmuştur. Buna karşın, Beyaz Rusya'dan konfeksiyon ithalatı rakamsal olarak oldukça küçük ve de 2007 yılında da %32 oranında azalmış olmakla birlikte, 2008 yılının ilk dört ayı içerisinde azalış eğilimi derinleşerek (%74,2 azalış) devam etmiştir.

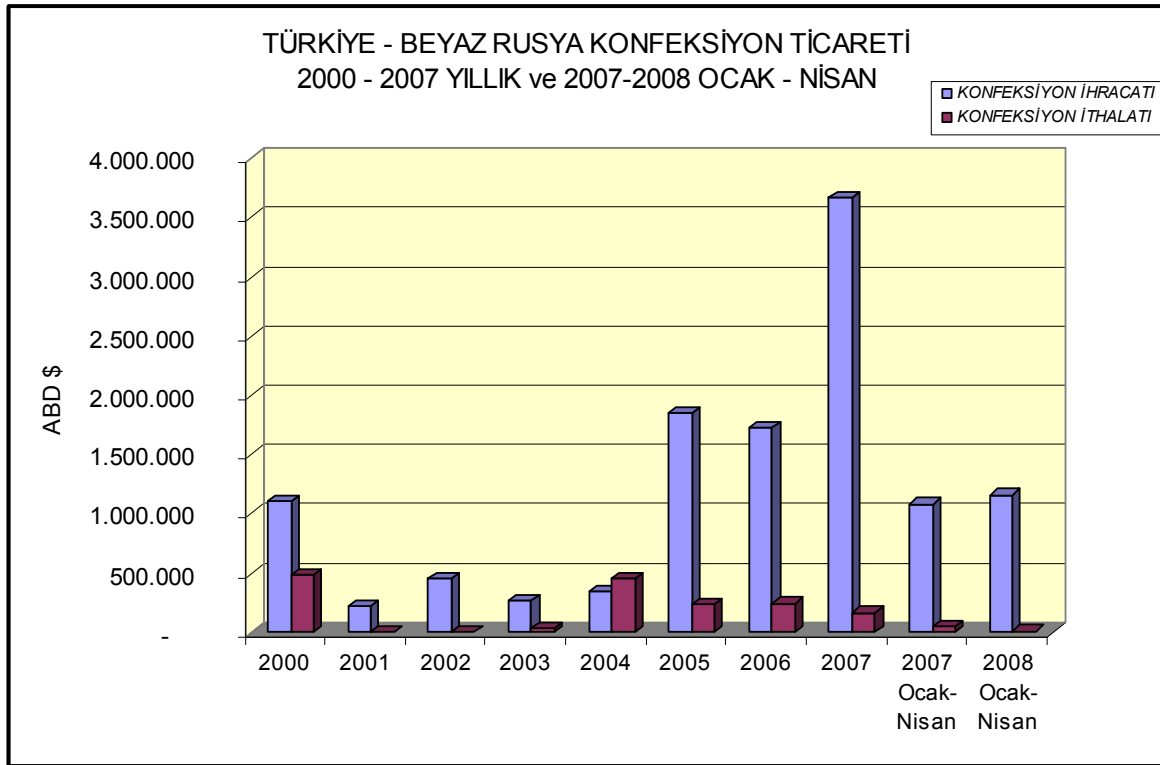
2000 – 2007 yılları arasındaki sekiz yıl içerisinde, Türkiye'nin Beyaz Rusya'ya konfeksiyon ihracatı bir yıl artıp bir yıl azalarak, dalgalı bir seyir izlemiştir. Yıllık ortalama ihracat artış oranı %79,5 olarak hesaplanmaktadır. 2000 yılında 1,1 milyon dolar olan ihracat değeri, 2007 yıl sonu itibariyle hemen hemen üç katı artarak 3,6 milyon dolara yükselmiştir. Son sekiz yıl içerisinde en önemli artışlar 2004 yılına kıyasla 2005 yılında (%443,9 artış) ve de 2006 yılına kıyasla 2007'de (%112,9 artış) olmuştur.

2000 yılından 2008 yılı Nisan ayı sonuna kadar, Türkiye'nin Beyaz Rusya ile konfeksiyon ticaretine ilişkin bilgiler, aşağıdaki tablodan izlenebilir.

TÜRKİYE - BEYAZ RUSYA KONFEKSİYON TİCARETİ				
Birim: \$				
YILLAR	KONFEKSİYON İHRACATI	YILLIK DEĞİŞİM (%)	KONFEKSİYON İTHALATI	YILLIK DEĞİŞİM (%)
2000	1.102.404	-	481.687	-
2001	224.517	-79,6	512	-99,9
2002	450.855	100,8	-	-100,0
2003	270.985	-39,9	31.969	-
2004	339.757	25,4	460.040	1339,0
2005	1.848.071	443,9	241.271	-47,6
2006	1.724.953	-6,7	243.510	0,9
2007	3.672.101	112,9	165.647	-32,0
2007 Ocak-Nisan	1.082.915		46.352	
2008 Ocak-Nisan	1.159.860	7,1	11.950	-74,2

Kaynak DTM Bilgi Sistemi / Haziran 2008

2007 yılında Türkiye'nin Beyaz Rusya'dan konfeksiyon ithalatı, ihracat ile kıyaslandığında 165,6 milyon dolar gibi nispeten küçük bir değerde olmuştur. İthalat 2001, 2002, 2005 ve 2007 yıllarında %32 ile %100 arasında değişen oranlarda düşüşler kaydetmiştir. Ancak 2004 yılında ithalat %1339 gibi çok yüksek bir oran ile artmıştır. Dolayısıyla 2000 – 2007 yılları arasındaki sekiz yıllık süreçte, yıllık ortalama ithalat artışı %176,8 olarak hesaplanmıştır.

Beyaz Rusya Türkiye'nin 2007 yılında hazır giyim ve konfeksiyon ithal ettiği 167 ülke arasında 86. sırada yer almaktadır.

2007 yılında Türkiye'den Beyaz Rusya'ya en fazla ihraç edilen konfeksiyon mamüllerinin başında 63 05 GTİP başlıklı eşya ambalajında kullanılan torba ve çuvallar gelmektedir. Bu ürünleri, 62 04 GTİP başlığındaki bayan takım, takım elbise ceket vb., 62 03 GTİP başlıklı erkek ve erkek çocuklar için dokuma takım elbise, ceket ve benzeri giysiler ile 61 09 GTİP başlığında yer alan t-shirt, fanila, diğer iç giyim eşyası izlemektedir.

Beyaz Rusya'ya en fazla ihraç edilen ilk yirmi ürün grubu içerisinde on dokuz ürün grubunda %16 ile %8047 arasında değişen oranlarda artışlar kaydedilirken, sadece 63 02 GTİP başlıklı yatak çarşafı, masa örtüsü, tuvalet ve mutfak bezleri gibi hazır eşyalar içerisinde yer alan ev tekstili ürünlerinde 2006 yılına kıyasla 2007 yılında %58 oranında düşüş olmuştur.

2007 yılında oransal olarak Beyaz Rusya'ya ihracatı en fazla artan konfeksiyon mamülleri, 62 01 GTİP başlıklı erkek ve erkek çocuklar için dış

giysiler olmuştur. Bu ürünlerin ihracat artışı %8047 düzeyindedir. 62 02 GTİP başlıklı bayan dokuma dış giysileri (%954 artış), 63 03 GTİP başlıklı perde ve iç storlar (%701 artış), 61 06 GTİP başlıklı bayan örme bluz ve gömlekler (%594) diğer yüksek oranlı ihracat artışı ile dikkat çeken ürünlerdir.

Türkiye'den Beyaz Rusya'ya en fazla ihraç edilen ürün gruplarını gösteren tablo aşağıda verilmektedir.

TÜRKİYE'DEN BEYAZ RUSYA'YA KONFEKSİYON İHRACATI					
EN FAZLA İHRAÇ EDİLEN İLK 20 ÜRÜN					
Birim: ABD \$	GTİP BAŞLIĞI	KAPSAM	2006	2007	2006 / 07 DEĞİŞİM %
6305	ESYA AMBALAJINDA KULLANILAN TORBA VE ÇUVAL		292.022	894.319	206
6204	KADIN/KIZ ÇOCUK İÇİN TAKIM, TAKIM ELBISE, CEKET VS.		144.984	488.512	237
6203	ERKEK/ERKEK ÇOCUK İÇİN TAKIM, TAKIM ELBISE, CEKET VS.		317.852	486.551	53
6109	TİSÖRT, FANILA, DİĞER İÇ GİYİM ESYASI (ÖRME)		214.508	412.297	92
6110	KAZAK, SÜVETER, HIRKA, YELEK VB. ESYA (ÖRME)		101.723	315.218	210
6108	KADIN/KIZ ÇOCUK İÇİN İÇ VE GECE GİYİM ESYASI (ÖRME)		254.312	294.645	16
6302	YATAK ÇARSAFI, MASA ÖRTÜLERİ, TUVALET, MUTFAK BEZLERİ		222.311	93.293	- 58
6202	KADIN/KIZ ÇOCUK İÇİN DIS GİYİM		7.689	81.018	954
6205	ERKEK/ERKEK ÇOCUK İÇİN GÖMLEK		23.007	76.233	231
6115	ÇORAP; KÜLOTLU, KISA; UZUN KONÇLU, SOKETLER (ÖRME)		44.383	71.465	61
6106	KADIN/KIZ ÇOCUK İÇİN BLUZ, GÖMLEK, GÖMLEK; BLUZ (ÖRME)		9.123	63.317	594
6201	ERKEK/ERKEK ÇOCUK İÇİN DIS GİYİM		570	46.440	8.047
6206	KADIN/KIZ ÇOCUK İÇİN GÖMLEK, BLUZ, VS.		8.238	45.552	453
6104	KADIN/KIZ ÇOCUK İÇİN TAKIM ELBISE, TAKIM, CEKET, PANOLON VS. (ÖRME)		8.497	44.650	425
6209	BEBEK İÇİN GİYİM ESYASI VE AKSASUAR		-	40.009	-
6107	ERKEK/ERKEK ÇOCUK İÇİN İÇ VE GECE GİYİM ESYASI (ÖRME)		13.231	34.573	161
6303	PERDELER VE İÇ STORLAR, PERDE VE YATAK FARBALALARI		3.879	31.060	701
6111	BEBEK İÇİN GİYİM ESYASI (ÖRME)		12.831	29.151	127
6304	DİĞER MEFRUSAT ESYASI (94.04 POZİSYONUNDAKİLER HARİÇ)		18.606	25.235	36
6114	DİĞER GİYİM ESYASI (ÖRME)		-	24.029	-
İLK 20 ÜRÜN TOPLAMI			1.697.766	3.597.567	112
BEYAZ RUSYA'YA KONFEKSİYON İHRACATI			1.724.953	3.672.101	113
İLK 20 ÜRÜNÜN TOPLAMDA PAYI %			98	98	

Kaynak DTM Bilgi Sistemi / Haziran 2008

Türkiye Beyaz Rusya'dan sadece on ürün grubunda konfeksiyon ithalatı yapmaktadır. Bu on grubun beş tanesinde ithalat %24 ile %92 arasında değişen oranlarda düşüş kaydetmiştir. En fazla ithal edilen konfeksiyon ürünlerinin başında, 62 02 GTİP başlıklı bayan dokuma dış giysiler, 62 04 GTİP başlığında yeralan bayan dokuma takım elbise ve ceketler ve 62 12 GTİP başlığında yeralan sütyen, korse, kemer, pantolon askısı gibi giysiler gelmektedir.

Beyaz Rusya'dan en fazla ithal edilen konfeksiyon mamülleri, aşağıdaki tablodan izlenebilir.

TÜRKİYE'NİN BEYAZ RUSYA'DAN KONFEKSİYON İTHALATI				
TÜM ÜRÜN GRUPLARI				
Birim:ABD \$				2006 / 07
GTİP BAŞLIĞI	KAPSAM	2006	2007	DEĞİŞİM %
6202	KADIN/KIZ ÇOCUK İÇİN DIS GIYIM	138.467	105.718	- 24
6204	KADIN/KIZ ÇOCUK İÇİN TAKIM, TAKIM ELBİSE, CEKET VS.	45.125	33.236	- 26
6212	SÜTYEN, KORSE, KORSE KEMER, PANTOLON ASKISI, ÇORAP BAĞI, JARTİYER	-	13.200	-
6201	ERKEK/ERKEK ÇOCUK İÇİN DIS GIYIM	-	4.713	-
6112	SPOR KIYAFETLERİ, KAYAK, YÜZME KIYAFETLERİ (ÖRME)	332	2.758	731
6110	KAZAK, SÜVETER, HIRKA, YELEK VB. ESYA (ÖRME)	27.363	2.057	- 92
6109	TİSÖRT, FANILA, DİĞER İÇ GIYIM ESYASI (ÖRME)	3.249	1.099	- 66
6104	KADIN/KIZ ÇOCUK İÇİN TAKIM ELBİSE, TAKIM, CEKET, PANTOLON VS. (ÖRME)	755	1.087	44
6203	ERKEK/ERKEK ÇOCUK İÇİN TAKIM, TAKIM ELBİSE, CEKET VS.	731	905	24
6206	KADIN/KIZ ÇOCUK İÇİN GÖMLEK, BLUZ, VS.	5.018	874	- 83
6103	ERKEK/ERKEK ÇOCUK İÇİN TAKIM ELBİSE, TAKIM, CEKET, PANTOLON VS. (ÖRME)	504	-	-
6108	KADIN/KIZ ÇOCUK İÇİN İÇ VE GECE GIYIM ESYASI (ÖRME)	227	-	-
6114	DİĞER GIYIM ESYASI (ÖRME)	272	-	-
6115	ÇORAP; KÜLOTLU, KISA; UZUN KONÇLU, SOKETLER (ÖRME)	183	-	-
6117	GIYIM ESYASININ DİĞER AKSESUARİ; HAZIR AKSESUAR VE PARÇALARI (ÖRME)	518	-	-
6205	ERKEK/ERKEK ÇOCUK İÇİN GÖMLEK	8.152	-	-
6208	KADIN/KIZ ÇOCUK İÇİN İÇ VE GECE GIYIM ESYASI	1.000	-	-
6211	KADIN/KIZ ÇOCUK İÇİN SPOR, KAYAK VE YÜZME KIYAFETLERİ VB GIYIM ESYASI	851	-	-
6305	ESYA AMBALAJINDA KULLANILAN TORBA VE ÇUVAL	10.763	-	-
BEYAZ RUSYA'DAN KONFEKSİYON İTHALATI		243.510	165.647	- 32

Kaynak DTM Bilgi Sistemi / Haziran 2008

Beyaz Rusya'dan ithalatı en yüksek oranlı artan konfeksiyon mamülleri 61 12 GTİP başlıklı örme spor kıyafetler, kayak ve yüzme kıyafetleri olmuştur. İthalat değeri sadece 2,7 milyon dolar, ancak 2006 yılına kıyasla 2007 yılında ithalat artış oranı %731'dir.

Türkiye – Beyaz Rusya Tekstil Dış Ticareti

Türkiye'nin Beyaz Rusya ile tekstil ticaretinin hacmi 2007 yıl sonu itibariyle 60,6 milyon dolar düzeyindedir ki; bu rakam konfeksiyon ticaret hacminin onbeş katından fazladır. Ancak tekstil ticareti, konfeksiyon ticaretin aksine Beyaz Rusya lehine gelişmektedir. Yine de tekstil ihracatı ve ithalatı arasındaki farkın rakamsal değil ama, oransal olarak azalması dikkat çekicidir. Beyaz Rusya Türkiye'nin tekstil (elyaf, iplik, kumaş) ihracatında 203 ülke arasında 48. sırada yer almaktadır.

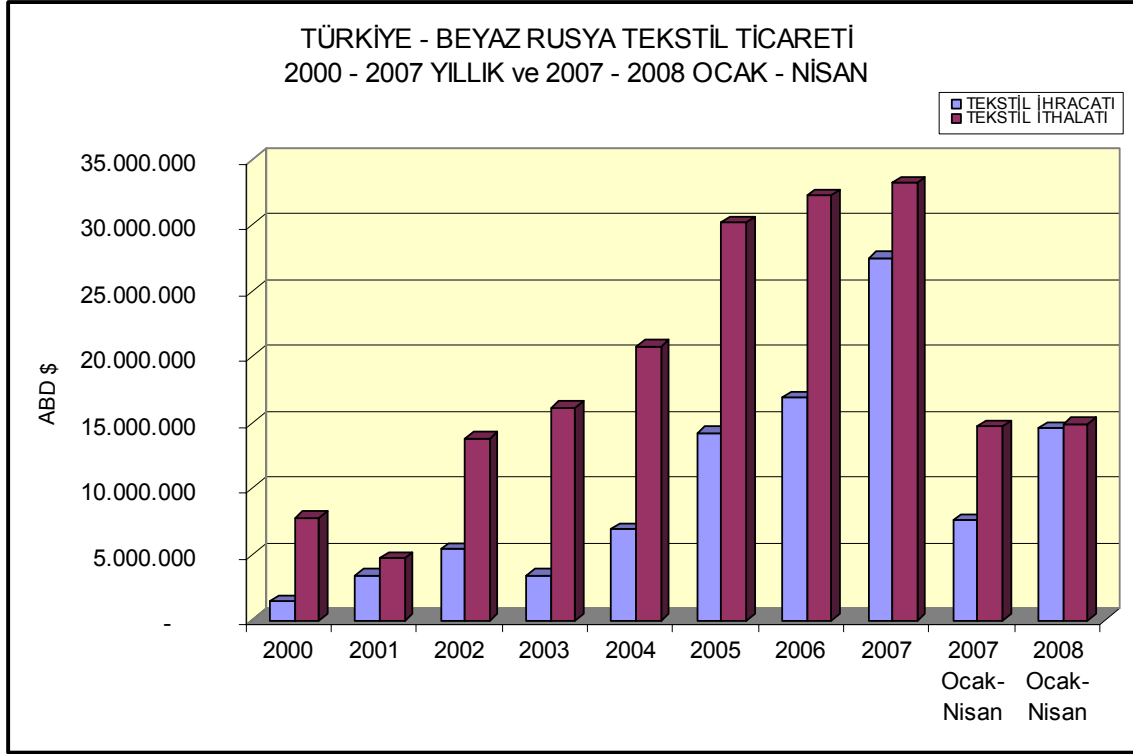
Bu ülke ile tekstil ticareti 2000 yılından 2007 yılına kadarki sekiz yıllık süreçte sadece 2003 yılında azalıp, diğer yıllarda %18,9 ile %137,8 arasında değişen oranlarda artışlar kaydederek 1,4 milyon dolardan 27,5 milyon dolara yükselmiştir. Beyaz Rusya'ya tekstil ihracatının yıllık ortalama artış oranı %64,1'dir.

2000 yılından 2008 yılının Nisan ayı sonuna kadar Türkiye ile Beyaz Rusya arasındaki tekstil ticaretini gösteren bir tablo, aşağıda verilmektedir.

TÜRKİYE - BEYAZ RUSYA TEKSTİL TİCARETİ				
Birim: \$				
YILLAR	TEKSTİL İHRACATI	YILLIK DEĞİŞİM (%)	TEKSTİL İTHALATI	YILLIK DEĞİŞİM (%)
2000	1.440.797	-	7.768.574	-
2001	3.425.901	137,8	4.705.780	-39,4
2002	5.399.089	57,6	13.819.456	193,7
2003	3.409.965	-36,8	16.135.418	16,8
2004	6.921.566	103,0	20.791.119	28,9
2005	14.215.537	105,4	30.196.965	45,2
2006	16.898.936	18,9	32.239.278	6,8
2007	27.500.394	62,7	33.146.623	2,8
2007 Ocak-Nisan	7.606.759		14.667.042	
2008 Ocak-Nisan	14.588.506	91,8	14.909.764	1,7

Kaynak DTM Bilgi Sistemi / Haziran 2008

2008 yılının ilk dört ayı içerisinde 2007 yılının aynı dönemine kıyasla konfeksiyon ihracatında %91,8 oranında artış olmuş ve 14,5 milyon dolarlık tekstil ihracatı gerçekleştirilmiştir. Artış oranı 2007 yılındaki ihracat artış oranınının 1,5 katı kadardır.

Beyaz Rusya'dan tekstil ithalatı ise 2001 yılı hariç tüm yıllarda %193,7 ile %2,8 arasında değişen oranlarda artarak, 2000 yılından 2007 yılına hemen hemen dört katına çıkmıştır. 2006 ve 2007 yıllarında Beyaz Rusya'dan tekstil ithalatının diğer yıllara kıyasla daha düşük oranlı artması ve bu eğilimin 2008 yılının ilk dört ayı itibariyle de devam etmesi, Türkiye lehine bir gelişme olarak değerlendirilebilir. Zira, 2006 yılında %6,8 ve 2007 yılında %2,8'lik tek haneli artışları, 2008 yılının Ocak-Nisan döneminde daha düşük oranlı, %1,7'lik artış izlemiştir.

Ürün bazında tekstil ihracatı ele alındığında, Beyaz Rusya'ya tekstil ihracatında 60 06 GTİP başlıklı örme mensucat, 58 01 GTİP başlıklı kadife, peluş ve tıtl mensucat ile 60 04 GTİP başlığında yeralan eni 30 cm'den geniş örme mensucat, en fazla ihraç edilen mamüllerdir. Bunları sırasıyla, 54 07 GTİP başlıklı sentetik ipliklerden dokuma kumaşlar, 54 02 GTİP başlıklı sentetik liflerden iplikler ve 52 10 GTİP başlıklı pamuklu dokuma kumaşlar izlemektedir.

Türkiye'den Beyaz Rusya'ya en fazla ihraç edilen ilk yirmi tekstil mamülü aşağıdaki tablodan görülebilir.

TÜRKİYE'NİN BEYAZ RUSYA'YA TEKSTİL İHRACATI				
EN FAZLA İHRAÇ EDİLEN İLK 20 ÜRÜN				
Birim: ABD \$				
TARİFE	KAPSAM	2006	2007	2006 / 07 DEĞİŞİM %
6006	DİĞER ÖRME MENSUCAT	2.693.928	7.985.091	196
5801	KADİFE, PELÜS VE HALKALI (TIRTİL MENSUCAT)	5.037.902	5.746.178	14
6004	DİĞER ÖRME MENSUCAT (EN>30CM, ELASTOMERİK/KAUÇUK İPLİK=>%5)	1.512.575	2.631.626	74
5407	SENTETİK İPLİK, MONOFİL, SERİTLERLE DOKUMALAR	609.324	2.541.639	317
5402	SENTETİK LİF İPLİĞİ (DİKİS İPLİĞİ HARIÇ) (TOPTAN)	818.251	2.540.410	210
5210	PAMUK MEN (DOKUMALAR, AĞIRLIKÇA % < 85 TEN AZ PAMUK İÇEREN, <= 200 G/M ²)	267.597	1.029.750	285
5515	DİĞER DEVAMSIZ SENTETİK LİFDEN DOKUMALAR	679.176	696.256	3
5802	HAVLU NEVİ BUKLELİ MENSUCAT (TUFTEDİLMİS MENSUCAT)	238.161	457.376	92
6001	ÖRME; TÜYLÜ MENSUCAT	2.969.763	428.563	- 86
5804	TÜLLER VE DİĞER MENSUCAT-PARÇA, SERİT, MOTİFLER HALİNDE	123.633	398.929	223
5516	DEVAMSIZ SUNİ LİFDEN DOKUMALAR (AĞIRLIKÇA %85 < SUNİ)	178.954	381.418	113
5208	PAMUK MEN (AĞIRLIKÇA %85 VE FAZLA PAMUK M.KARE 200GR)	226.866	373.624	65
5509	SENTETİK DEVAMSIZ LİFDEN İPLİK (DİKİS HARIÇ) (TOPTAN)	234.240	312.847	34
5408	SUNİ FİLAMANT İPLİKLERİNDEN DOKUNMUS MENSUCAT	146.056	227.857	56
6005	ÇÖZGÜ TIPI ÖRGÜLÜ DİĞER MENSUCAT	90.626	163.214	80
5209	PAMUK MEN (DOKUMA %85 < PAMUKLU 200G/M ² DEN FAZLA)	227.451	156.823	- 31
5810	İSLEMELER (PARÇA, SERİT, MOTİF HALİNDE)	89.523	147.943	65
5512	SENTETİK DEVAMSIZ LİFDEN DOKUMALAR-AĞIRLIKÇA %85 VE FAZLA	79.624	135.827	71
5513	AĞIRLIK; %85 >DEVAMSIZ SENTETİK-PAMUK DOKUMA < 170 GR/M ²	13.874	134.621	870
5106	KARDELI (STRAYHGARN) YÜN İPLİKLERİ	25.441	134.265	428
İLK 20 ÜRÜN TOPLAMI		16.262.965	26.624.257	64
BEYAZ RUSYA'YA TEKSTİL İHRACATI		16.898.936	27.500.394	63
İLK 20 ÜRÜNÜN TOPLAMDA PAYI %		96	97	

Kaynak DTM Bilgi Sistemi / Haziran 2008

2007 yılında Beyaz Rusya'ya ihraç edilen ilk yirmi ürün grubundan onsekiz tanesinde %3 ile %870 arasında değişen oranlarda artışlar, iki tanesinde ise %31 ve %86 oranında düşüş olmuştur. 60 01 GTİP başlıklı örme tüylü mensucat, ihracatı %86 oranında azalan, 52 09 GTİP başlıklı m²'si 200 gramdan fazla olan pamuklu dokuma kumaş, ihracatı %31 oranında artan ürünlerdir.

Beyaz Rusya'ya ihracatı en yüksek oranlı artan ürün, %870 oranında artış kaydedilen 55 13 GTİP başlıklı m²'si 170 gramdan fazla pamukla karışık sentetik devamsız liflerden dokuma kumaşlardır. 51 06 GTİP başlıklı ştrayngarn yün iplikleri (%428 artış), 54 07 GTİP başlıklı sentetik ipliklerden dokuma kumaşlar (%317 artış) ve 52 10 GTİP başlıklı m²'si 200 gramdan az ve ağırlıkça %85'ten az pamuk içeren pamuklu dokuma kumaşlar (%285 artış) yüksek oranlı ihracat artışı kaydedilen diğer ürün gruplarıdır.

Türkiye'nin Beyaz Rusya'dan ithal ettiği tekstil ürünlerinin başında ise 53 09 GTİP başlıklı keten dokuma kumaşlar, 54 02 GTİP başlıklı sentetik lif iplikleri ve 54 03 GTİP başlıklı suni liflerden iplikler gelmektedir. 55 03 GTİP başlıklı sentetik devamsız lifler, 55 01 GTİP başlıklı sentetik lif demetleri ve 59 02 GTİP başlıklı naylon, poliamid, polyester vb esaslı iç ve dış lastiği mensucatu, Beyaz Rusya'dan en fazla ithal edilen tekstil mamüllerindendir.

TÜRKİYE'NİN BEYAZ RUSYA'DAN TEKSTİL İTHALATI					
TÜM ÜRÜN GRUPLARI					
Birim:ABD \$	TARİFE	KAPSAM	2006	2007	2006 / 07 DEĞİŞİM %
	5309	KETEN DOKUMALAR	11.568.194	14.013.688	21
	5402	SENTETİK LİF İPLİĞİ (DİKİS İPLİĞİ HARIÇ) (TOPTAN)	1.965.553	5.200.964	165
	5403	SUNİ LİFDEN İPLİKLER (DİKİS HARIÇ) (TOPTAN)	2.023.973	4.308.766	113
	5503	SENTETİK DEVAMSIZ LİFLER (İSLEM GÖRMEMİS)	8.619.033	4.279.332	- 50
	5501	SENTETİK LİF DEMETLERİ	4.166.651	2.698.215	- 35
	5902	NAYLON, POLİAMİD, POLİESTER VB.ESASLI İÇ-DİS LASTİĞİ MENSUCATI	3.036.740	1.690.173	- 44
	5212	PAMUK MEN (DİĞERLERİ; M2<= 200GR.)	484.138	398.213	- 18
	5105	YÜN, İNCE/KABA HAYVAN KİLLARİ (KARDELİ/TARANMİS)	-	300.469	-
	5208	PAMUK MEN (AĞIRLIKÇA %85 VE FAZLA PAMUK M.KARE 200GR)	341.497	115.871	- 66
	5210	PAMUK MEN (DOKUMALAR, AĞIRLIKÇA % < 85 TEN AZ PAMUK İÇEREN. <= 200 G/M ²)	-	114.100	-
	5301	KETEN, KETEN KİTİK VE DÖKÜNTÜLERİ	-	26.832	-
	5209	PAMUK MEN (DOKUMA %85 < PAMUKLU 200G/M2 DEN FAZLA)	147	-	-
	5516	DEVAMSIZ SUNİ LİFDEN DOKUMALAR (AĞIRLIKÇA %85 < SUNİ)	14.836	-	-
	5704	KEÇEDEN HALI VE YER KAPLAMALARI (TUFTEDİL MEMİS)	1.788	-	-
	5705	DİĞER HALI VE YER KAPLAMALARI (DOKUMAYA ELVERİSLİ DİĞER MADDELERDEN)	16.328	-	-
	6006	DİĞER ÖRME MENSUCAT	400	-	-
		BEYAZ RUSYA'DAN TEKSTİL İTHALATI	32.239.278	33.146.623	3

Kaynak DTM Bilgi Sistemi / Haziran 2008

2007 yılında Beyaz Rusya'dan sadece onbir temel ürün grubunda tekstil ithalatı yapılmış, bunların da beşinde %18 ile %66 arasında ihracat düşüşleri kayda alınmıştır. Diğer yandan, ithalatı oransal olarak en fazla artan ürün grupları 54 02 GTİP başlıklı sentetik lif iplikleri (%165 artış) ve 54 03 GTİP başlıklı suni liflerden iplikleridir. (%113)

Türkiye – Beyaz Rusya Deri ve Deri Mamülleri Dış Ticareti

2007 yıllık veriler çerçevesinde Türkiye ile Beyaz Rusya arasında 8,9 milyon dolarlık deri ve deri mamülleri ticaret hacmi mevcuttur. İki ülke arasındaki deri ve deri mamülleri ticareti 2000 yılında 833,8 bin dolar iken, 2007 yılında on katından fazla artarak 8,9 milyon dolara çıkmıştır ve Türkiye

lehine gelişim göstermektedir. Beyaz Rusya Türkiye'nin deri ve deri mamülleri ihraç ettiği 181 ülke ve serbest bölge arasında 25. sırada bulunmaktadır.

2007 yılında Türkiye'den Beyaz Rusya'ya 8,6 milyon dolarlık ihracat yapılmış ve 2006 yılına kıyasla %27,7 oranında artış kaydedilmiştir ki; bu artış oranı, Türkiye toplam deri ve deri mamülleri ihracat artış oranından (%15,3) yüksektir. Aynı eğilim 2008 yılının ilk dört ayı içerisinde de devam etmiş ve Türkiye toplam deri ve deri mamülleri ihracatı %22,2 oranında artarken, Beyaz Rusya'ya ihracat daha yüksek oranlı (%27,4) artmıştır. 2008 yılının ilk dört ayı içerisinde Türkiye'den Beyaz Rusya'ya 2,4 milyon dolar değerinde deri ve deri mamülü ihraç edilmiştir.

Diğer yandan Beyaz Rusya'dan deri ve deri mamülleri ithalatı 2007 yılında 2006 yılına göre %16,1 oranında azalarak 350 milyondan 293,5 milyon dolara gerilemiştir. 2008 yılının ilk dört ayı itibariyle ithalattaki gerilemenin daha da belirgin hale geldiği (%96,1 oranında düşüş) ifade edilebilir. Beyaz Rusya Türkiye'nin 2007 yılında deri ve deri mamülleri ithal ettiği 156 ülke arasında 96. sırada yer almaktadır.

Beyaz Rusya'nın Türkiye'nin deri ve deri mamülleri ihracatından aldığı pay binde birin altındadır, ithalatta payı ise 2007 yılında onbinde iki düzeyinde olmuştur.

Türkiye ile Beyaz Rusya arasındaki deri ve deri mamülleri ticaretinin 2000 yılından 2008 yılının Ocak-Nisan dönemine kadar olan sekiz yılı aşkın sürede gelişimi, aşağıdaki tablodan izlenebilir.

TÜRKİYE - BEYAZ RUSYA				
DERİ - DERİ MAMÜLLERİ TİCARETİ				
Birim: \$				
YILLAR	TEKSTİL İHRACATI	YILLIK DEĞİŞİM (%)	TEKSTİL İTHALATI	YILLIK DEĞİŞİM (%)
2000	688.732	-	145.182	-
2001	108.070	-84,3	69.242	-52,3
2002	757.705	601,1	71.017	2,6
2003	1.378.227	81,9	757	-98,9
2004	997.616	-27,6		-
2005	7.593.634	661,2		-
2006	6.799.304	-10,5	350.019	-
2007	8.681.698	27,7	293.528	-16,1
2007 Ocak-Nisan	1.891.180		72.939	
2008 Ocak-Nisan	2.408.605	27,4	2.819	-96,1

Kaynak DTM Bilgi Sistemi / Haziran 2008

2000 yılından 2007 yılına, Beyaz Rusya'ya deri ve deri mamülleri ihracatının yıllık ortalama artış oranı %178,5 ve ithalatın gelişimi yıllık ortalama %41,2 düşüş şeklinde olmuştur. İhracatta 2002 yılındaki %601,1 oranında ve 2005 yılındaki %661,2 oranındaki yüksek oranlı artışlar dikkat çekmektedir.

Beyaz Rusya'ya deri ve deri mamülleri ihracatı ürün bazında incelendiğinde, bitmiş derilerin ağırlığı açıkça görülebilmektedir. 2007 yılında %18 artışla Türkiye'den 5,7 milyon dolarlık bitmiş deri ihraç edilmiştir. Diğer önemli ihraç ürünleri yarı işlenmiş deriler ve kürkten giyim eşyalarıdır. Yarı işlenmiş deri ihracatı 2007 yılında 2006 yılına kıyasla %19 oranında artarak 1,6 milyon doları bulmuştur. Kürkten giyim eşyası ihracatında kaydedilen %401'lik artış, dikkate değer bulunmaktadır. Temel ürün grupları içerisinde sadece ayakkabılarda değer olarak %3'lük bir düşüş görülmektedir.

Türkiye'nin temel ürün grupları itibariyle Beyaz Rusya'ya deri ve deri mamülleri ihracatına ilişkin rakamlar aşağıdaki tabloda verilmektedir.

TÜRKİYE'NİN BEYAZ RUSYA'YA DERİ VE DERİ MAMÜLLERİ İHRACATI				
Birim: ABD \$				
GİP BAŞLIĞI	KAPSAM	2006 YILLIK	2007 YILLIK	2006/07 DEĞİŞ.%
4101	SİĞİR VE AT CİNSİ HAYVANLARIN DERİLERİ-HAM	-	-	-
4102	KOYUN VE KUZULARIN HAM DERİLERİ	-	-	-
4103	DİĞER HAM DERİLER	-	-	-
4101-4103	HAM DERİ TOPLAMI	-	-	-
4104	SİĞİR VE AT CİNSİ HAYVANLARIN DABAKLANMIŞ DERİLERİ	1.365.950	1.605.422	18
4105	KOYUN VE KUZULARIN DABAKLANMIŞ DERİLERİ	3.500	20.600	489
4106	DİĞER HAYVANLARIN DABAKLANMIŞ DERİLERİ	-	-	-
4104-4106	YARI İŞLENMİŞ DERİ TOPLAMI	1.369.450	1.626.022	19
4107	SİĞİR VE ATLARIN DABAKLANMIŞ VE HAZIRLANMIŞ DERİ VE KÖSELESİ	247.258	617.045	150
4112	KOYUN VE KUZULARIN DİĞER DERİ VE KÖSELELERİ	35.349	225.280	537
4113	DİĞER HAYVANLARIN DİĞER DERİ VE KÖSELELERİ	4.586.371	4.911.623	7
4114	GÜDERİ; RUGAN VE RUGANLA DERİ VE KÖSELE; METALİZE DERİ VE KÖSELE	-	3.876	-
4115	DERİ, KÖSELELERİN ŞERİT, YAPRAK, LEVHA, KIRPINTI, DÖKÜNTÜ VB.(DERİ EŞYASI İÇİN)	-	9.484	-
4107-4115	BİTMİŞ DERİ TOPLAMI	4.868.978	5.767.308	18
4201	HER TÜR HAYVAN İÇİN SARACİYE EŞYASI, EYER VB (İMAL EDİLDİĞİ MADDE NE OLSUNSA OLSUN)	-	-	-
4202	DERİ, KÖSELE VB. DEN SEYAHAT EŞYASI	12.728	139.219	994
4203.21/29/30/40	DERİ EL DİVEN KEMER VE AKSESUARLAR	16.167	32.358	100
4204	DERİ VE KÖSELEDEN MAKİNA, MEKANİK CİHAZ VB. İÇİN EŞYA	151	7.722	5.014
4205	DERİ VE KÖSELEDEN DİĞER EŞYA	-	-	-
4206	BAĞIRSAK, KURSAK, MESANE, VETERDEN MAMUL EŞYA	-	-	-
4201-4202-4203.21/29/30/40-4204-4206	SARACİYE TOPLAMI	29.046	179.299	517
4203.10	DERİ VE KÖSELEDEN GİYİM EŞYASI	2.228	16.633	647
4203.10	DERİ GİYİM VE AKSESUARLARI TOPLAMI	2.228	16.633	647
4301	HAM POSTLAR	-	-	-
4302	DABAKLANMIŞ, APRELENMİŞ KÜRKLER	256.753	381.573	49
4301-4302	HAM VE İŞLENMİŞ KÜRK TOPLAMI	256.753	381.573	49
4303	KÜRKTE GİYİM EŞYASI, AKSESUARLARI, KÜRKTE DİĞER EŞYA	110.663	544.899	392
4304	TAKLİT KÜRK VB. MAMUL EŞYA	-	8.999	-
4303-4304	KÜRK GİYİM EŞYASI TOPLAMI	110.663	553.898	401
6401	DIŞ TABANI, YÜZÜ KAUÇUK VE PLASTİK-SU GEÇİRMEZ AYAKKABI	-	-	-
6402	DIŞ TABANI, YÜZÜ KAUÇUK VE PLASTİK DİĞER AYAKKABI	-	5.626	-
6403	YÜZÜ DERİ, TABANI KAUÇUK, PLASTİK, TABİİ, SUNİ VB KÖSELE AYAKKABI	640	11.561	1.706
6404	YÜZÜ DOKUMA MADDELERİNDEN, TABANI KAUÇUK, PLASTİK VB AYAKKABI	-	-	-
6405	DİĞER AYAKKABI	-	7.850	-
6406	AYAKKABI AKSAMI, İÇ TABAN, TOPUK RAMPASI, GETR, TOZLUK, DOLAK VB	161.546	131.928	- 18
64	AYAKKABI TOPLAMI	162.186	156.965	- 3
GENEL DERİ VE DERİ ÜRÜNLERİ TOPLAMI		6.799.304	8.681.698	28

Kaynak: DTM BİGİ Sistemi / Haziran 2008

Türkiye'nin Beyaz Rusya'dan deri ve deri mamülleri ithalatında en fazla ithal edilen ürünler sığır ve at cinsi hayvanların ham derileridir. Yarı işlenmiş deriler, 72,939 \$ değer ile ikinci en fazla ithal edilen ürün grubu olurken, ham ve işlenmiş kürk ithalatınının 2007 yılında 2006 yılına kıyasla altı katına çıkarak 10.755 dolardan 62.150 dolar değere ulaşması dikkate değer bulunmaktadır.

Bu ülkeden 2007 yılında ithal edilen yegane ürün grupları yukarıda sayılanlar olmuştur. Bitmiş deri, saraciye, deri giyim ve aksesuar, kürk giyim eşyası ve ayakkabı ithalatı yapılmamıştır.

Beyaz Rusya'dan deri ve deri mamülleri ithalatına ilişkin veriler aşağıdaki tablodan izlenebilir.

TÜRKİYE'NİN BEYAZ RUSYA'DAN DERİ VE DERİ MAMÜLLERİ İTHALATI				
Birim: ABD \$				
GTİP BAŞLIĞI	KAPSAM	2006 YILLIK	2007 YILLIK	2006/07 DEĞİŞ.%
4101	SIĞIR VE AT CİNSİ HAYVANLARIN DERİLERİ-HAM	0	153.551	-
4102	KOYUN VE KUZULARIN HAM DERİLERİ	0	4.888	-
4103	DİĞER HAM DERİLER	-	-	-
4101-4103	HAM DERİ TOPLAMI	-	158.439	-
4104	SIĞIR VE AT CİNSİ HAYVANLARIN DABAKLANMIŞ DERİLERİ	-	-	-
4105	KOYUN VE KUZULARIN DABAKLANMIŞ DERİLERİ	-	-	-
4106	DİĞER HAYVANLARIN DABAKLANMIŞ DERİLERİ	65.203	72.939	12
4104-4106	YARI İŞLENMİŞ DERİ TOPLAMI	65.203	72.939	12
4107	SIĞIR VE ATLARIN DABAKLANMIŞ VE HAZIRLANMIŞ DERİ VE KÖSELESİ	179	-	100
4112	KOYUN VE KUZULARIN DİĞER DERİ VE KÖSELELERİ	-	-	-
4113	DİĞER HAYVANLARIN DİĞER DERİ VE KÖSELELERİ	272.386	-	100
4114	GÜDERİ; RUGAN VE RUGANLA DERİ VE KÖSELE; METALİZE DERİ VE KÖSELE	-	-	-
4115	DERİ, KÖSELELERİN ŞERİT, YAPRAK, LEVHA, KIRPINTI, DÖKÜNTÜ VB. (DERİ EŞYASI İÇİN)	-	-	-
4107-4115	BİTMİŞ DERİ TOPLAMI	272.565	-	100
4201	HER TÜR HAYVAN İÇİN SARACİYE EŞYASI, EYER VB (İMAL EDİLDİĞİ MADDE NE OLURSA OLSUN)	-	-	-
4202	DERİ, KÖSELE VB. DEN SEYAHAT EŞYASI	-	-	-
4203.21/29/30/40	DERİ EL DİVEN KEMER VE AKSESUARLAR	-	-	-
4204	DERİ VE KÖSELEDEN MAKİNA, MEKANİK CİHAZ VB. İÇİN EŞYA	-	-	-
4205	DERİ VE KÖSELEDEN DİĞER EŞYA	-	-	-
4206	BAĞIRSAK, KURSAK, MESANE, VETERDEN MAMUL EŞYA	-	-	-
4201-4202-4203.21/29/30/40-4204-4206	SARACİYE TOPLAMI	-	-	-
4203.10	DERİ VE KÖSELEDEN GİYİM EŞYASI	-	-	-
4203.10	DERİ GİYİM VE AKSESUARLARI TOPLAMI	-	-	-
4301	HAM POSTLAR	-	-	-
4302	DABAKLANMIŞ, APRELENMİŞ KÜRKLER	10.755	62.150	478
4301-4302	HAM VE İŞLENMİŞ KÜRK TOPLAMI	10.755	62.150	478
4303	KÜRKTE GİYİM EŞYASI, AKSESUARLARI, KÜRKTE DİĞER EŞYA	-	-	-
4304	TAKLİT KÜRK VB. MAMUL EŞYA	-	-	-
4303-4304	KÜRK GİYİM EŞYASI TOPLAMI	-	-	-
6401	DİŞ TABANI, YÜZÜ KAUÇUK VE PLASTİK-SU GEÇİRMEZ AYAKKABI	-	-	-
6402	DİŞ TABANI, YÜZÜ KAUÇUK VE PLASTİK DİĞER AYAKKABI	-	-	-
6403	YÜZÜ DERİ, TABANI KAUÇUK, PLASTİK, TABİL, SUNİ VB KÖSELE AYAKKABI	211	-	100
6404	YÜZÜ DOKUMA MADDELERİNDEN, TABANI KAUÇUK, PLASTİK VB AYAKKABI	1.285	-	-
6405	DİĞER AYAKKABI	-	-	-
6406	AYAKKABI AKSAMI, İÇ TABAN, TOPUK RAMPASI, GETR, TOZLUK, DOLAK VB	-	-	-
64	AYAKKABI TOPLAMI	1.496	-	100
GENEL DERİ VE DERİ ÜRÜNLERİ TOPLAMI		350.019	293.528	-

Kaynak: DTM Bilgi Sistemi / Haziran 2008

V. FAYDALI ADRESLER

Beyaz Rusya Cumhuriyeti Ankara Büyükelçiliği

Abidin Daver Sok. No: 17, 06550 Çankaya

Tel: (312) 441 67 69 – 441 67 70

Faks: (312) 441 66 74

E-posta: turkey@belembassy.org

T.C. Minsk Büyükelçiliği

Ulitsa Voladarskova, 6 220050 Minsk, BELARUS

Tel: (375) 17 227 13 83

Faks: (375) 17 227 27 46

E-posta: dtmin@comco.belpak.minsk.by

Beyaz Rusya Devlet Gümrük Komitesi

(State Customs Committee)

ul. Kommunisticheskaya, 11 220029, g.Minsk

Tel: (375) 17 284 74 85

Faks: (375) 17 234 68 93

Beyaz Rusya Ulusal Pazarlama ve Fiyatlandırma Merkezi

(National Centre for Marketing and Price Study)

7, Masherov Avenue Minsk 220004

Tel: (375) 17 223 67 98

Faks: (375) 17 226 67 58

E-posta: ncm@minsk.by

Web: <http://www.ncm.minsk.by>

Beyaz Rusya Yabancı Yatırımcılara Destek Ajansı

(Belarusian Agency for Assistance to the Foreign Investments)

Pr. Masherova, 7 g. Minsk

Tel: (375) 17 226 51 75

Faks: (375) 17 211 28 26

Beyaz Rusya Ticaret ve Sanayi Odası

(Belarusian Chamber of Commerce and Industry)

Belarus, Minsk, 220035, Masherova 14

Tel: (375) 17 226 94 22

Faks: (375) 17 226 91 43

E-posta: gpp@cci.belpak.minsk.by

Web: <http://www.cci.by>

VI. YARARLANILAN KAYNAKLAR

- Bilgi DTM İstatistik Veri Tabanı
- Beyaz Rusya Ülke Profili- İGEME, 2006.
- Beyaz Rusya Tekstil-Giyim Sektör Raporu,TC. Minsk Büyükelçiliği Ticaret Müşavirliği, 2006.
- Birleşmiş Milletler İstatistik Veri Sayfası, <http://comtrade.un.org/>
- DEİK Belarus Ülke Bülteni, 2008.
- CIA The World Factbook, Country Profiles, Belarus.

*İTKİB Genel Sekreterliği
AR & GE ve Mevzuat Şubesi
Haziran 2008*